

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 22 Januarii.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

(Forts. från N:o 110.)

Jag anser ock deraf följa, att deras påstående, antingen att Höglöfl. Kongl. Hofrätten måtte ålägga Advokat-Fiskals-Embete, att å mig och Landssekreteraren utverka stämning till utförande af hvad Advokat-Fiskals-Embete redan åklagat med mera, och i anledning deraf emot mig och honom under Capitain Leyonmarcks inseende å nyo föra talan, eller ock, på deras ansökning en sådan stämning till gennäle emot dem bevilja, icke förtjenar ringaste afseende, och jag stödjer detta påstående äfven å innehället af 40 mom. af Kongl. förklaringen öfver allmänna lagen den 23 Mars 1807, som förmår, att enskild part ej är tillåtit att taga stämning å någon domare, att honom för fel eller brott i embetet tilltala. Mina anklagares skriftställare har väl emot användandet i förevarande mål af denna lagförklaring utropat sitt veto, och uppställt en annan af honom sjelf författad förklaring, som stadgar att den förres utsträckning till Konungens Befallningshafvande är en laglöshet, och att en domstol icke någonsin kan neka stämning å Konungens Befallningshafvande för embetsfel. Men författaren har icke känt eller icke erinrat sig, att Konungens Befallningshafvande, hvars af ålder tillagde

domsrätt i serskilta mål, numera betydligt utvidgad, innefattar äfven åtskillige både civile och criminelle ärender, hvilka fordom tillhörde domstolarne, är äfven så väl domare och för sådan att anses, som den egentligen så kallade Domaren jemväl är i visse mål Executor, äfvensom att Konungens Befallningshafvande och Underdomare, de enda Embetsmän hvilkas embetsbrott, allmänna lagen upräknar ibland de mål som i synnerhet tillhöra Hofrättens dom, böra för deras embetsfel efter enahanda för dem bestämde lagrum dömas, och vid så beskaffadt förhållande någon antagelig orsak ej kan upgifvas, hvarlöresätet att tilltala dem, borde vara olika, så att icke Härads höfdingen, men väl Lands höfdingen skulle af hvilken enskild part som helst kunna för sine åtgärder utan urskilning till Hofrätten instämmas och der, af den enskilte parten tilltalas. Dertill kommer ock, att grunden för Kongl. Maj:ts af mig åberopade nådiga författning och hela dess ordalydelse är lika lämplig till Konungens Befallningshafvande som Domare, att samma grunder vanligen leda till lika resultat och att antagande af författarens förklaring säkerligen vore ett uppenbart afvikande från lagstiftarens mening, serdeles som författaren icke visat, att en lagtolkning, sådan som hans, hvarken förr eller efter den 23 Mars 1807 någonsin varit

antagen och tillämpad, hvaraf följer att Kongl. förklaringen af nyssnämnde dag icke lemnat något efter sig från hvilket författaren kan för sin satts hämta stöd.

Af alla dessa skäl kan jag ej finna mig lagligen skyldig, att i de anmärkingar emot Konungens Befallningshafvandes i embetet vidtagne åtgärder som Capitain Leyonmarck framställt i något svaromål ingå, om icke allenast i hvad som rörer beloppet af klagandernes fordrade ersättning, hvarom Advokat-Fiskals-Embetet, i anledning af deras begäran, förbehållit dem att med serskiilt yttrande och påstående få inkomma *).

Onödigt och öfverflödigt måste det också för Domarens uplysning vara, att i vidsträcktare förklaring ingå, sedan skriftväxlingen i detta ämne imellan Advokat-Fiskalen och mig redan blifvit fulländad **). Jag tror mig äfven hafva all skäl原因 anledning att förvänta Kongl. Hofrättens bifall till det omdöme jag härutinnan yttrat, men

för att aflägsna all origtighet i begrepp, om de af mina embets-åtgärder, hvilka man redan inför allmänheten sökt stämpla såsom högst brottslige och straffbare, utbeder jag mig Kongl. Hofrättens tillåtelse, att i korthet få upptaga hvad som blifvit i saken anmärkt, och i bredd dermed framställa rätta förhållandet, hvarigenom en mindre uplyst må sättas i tillfälle att oförvilladt döma imellan anmärknings-författaren och mig.

Den hufvudsakliga anklagelsen angår de af mig gifne ordres, om Torparen Anders Anderssons, hans hustrus, dotters och Pigan Anna Cajsa Svendsdotters inmanande i häkte och anstald ransakning i deras hus efter det å Helsingholmen röfvade gods ***).

Författaren af deras skrift bestrider lagligheten af häktandet. Han vill icke veta att i Kap. 2 §. Straff-balken bjuder det dråpare och andre grofva missgerningsmän skola genast å färska gerning †) gripas, i häkte sättas, och utan uppskof för rätta ställas.

Då denna lag utöfvas för att upptäcka och straffa de rysligaste ††) brott mot människors lif och egendom, tror han oskuldens säkerhet hotad och samhällets bestånd i fara. Han kan icke begripa att ett lagbundet samhälle i Sverige hitintills kunnat äga rum och hädanefter skall fortfara, om

*) Det skulle blifva roligt att se Kongl. Hofrätten förklara, att sakägarnes påståenden icke kunna komma under pröfning. Hvar till detta skulle gagna de anklagade, är likväl svårt att begripa, då hvarken sakägare eller allmän åklagare äger efterskänka något af ansvaret, och Dömstolen är skyldig att, utan inskränkning till någon deras påstående, ådöma det straff, lagen stadgar.

Hela ifvern mot stämning hade kunnat sparas. En sådan är visserligen ej att befara, sedan communicationen skett. Man brukar ej att först inhämta förklaring öfver stämningens ansöknings, och sedan meddelä stämning. Det vidlyftiga bestridandet tjenar då endast att visa, det man icke vill stämmas. Men hvarföre vill man icke stämmas, när man är säker på sin oskuld och således säker att frikännas och endast få desto större uprättelse?

***) Alldeles. Och derföre var det också en onödigt och öfverflödigt åtgärd af Hofrätten, att infordra förklaring öfver Hr. L:s skrift.

***) Som NB. icke var röfvadt, utan låg kvar på Helsingholmen.

†) Här är således någon gripen på färska gerning? Det lär vara detta, som författaren icke vill veta.

††) Icke de rysligaste. De rysligaste äro så kallade lagliga mord, d. v. s. den anklagades pinande till bekännelse och hans mördande på stupstocken, ehuru oskyldig han må vara. Det rysligaste i Helsingholmssaken är, att sådant höll på att ske; och det viktigaste är att förekomma vådan af sådant i framtiden. Det är derföre, "som det viktigaste i detta föriärliga mål ännu återstår."

lagens nämnde föreskrift blifvit strafflöst tillämpad och framdeles kan blifva det *). Han nekar således både att lagen finnes och att den någonsin blifvit verkställd. Hans lära är, att missdådaren gerna må fly och ingen missunna honom att rädda sig och sitt rof utom fäderneslandets gränser. Hans försvar för oskulden utfaller således till beskydd af de gröfsta brott mot samhällsordningen, och den frihet han yrkar, kan icke tänkas, utan i förening med sjelfsväldets alla privilegier **).

Men under omsorgen att bortblanda det rysliga, det samhällsvidriga i hans grundsattser, med erkännandet af samhällsordningens oundvikliga kraf ***); i hvilket djup

af motsägelser har icke författaren råkat? Hans ord äro: "Jag säger icke att den som vakar öfver strafflagar och brottens uptäckande och bevisning får lemna hvar och en i frihet intill dess bevisning om hans brott föregått i laglig form; men han får icke förgräpa sig på någons frihet, innan han sjelf vet att sådan bevisning finnes, hvarigenom den angifne kan blifva lagligen besvärad. Han må icke begära, att hvarje till häkte skyldig brottsling skall kunna fängslas, innan han för rätta ställes, ty det skulle i evighet blifva detsamma, som att gripa den oskyldige med den skyldige" †).

Den första af desse sattser instämmer fullkomligt med lagens föreskrift i nyss åberopade i Kap. 2 §. Straff-balken. Det är i enlighet dermed som vid i fråga varande personers inmanande i häkte, Konungens Befallningshafvande sig förhållit. De följande åter stå i uppenbar strid med de förra och äfven med lagen. Att veta hvad bevisning som finnes emot en angifven, är omöjligt i de fleste brottmål, der den angifne bör gripas på färsk gerning ††) innan

*) Sådant kallas osanning. Intet af det Hr. L. anført är sagdt om gripande å färsk gerning, som lagen påbjuder. Allt är sagdt om öfverträdande af lag, gripande efter godtycke, utan uppenbar missgerning.

***) Det är icke allom gifvet att kunna tänka allt, hvad som dock verkligen kan tänkas. Och ja mindre man i denna väg kan, desto mera mäter man andra efter sitt mått.

***)) Dessa kraf äro af två slag, dem man ständigt bör hafva i minne, när man läser tvister af denna beskaffenhet. Det ena slaget af samhälls-ordningens kraf består af sådana kraf, som gälla mot den styrande och de styrda, mot Embetsman och dagsverkare, med ett ord mot medborgare utan undantag, och enligt hvilka alla äro lika underkastade ansvar, lika förpligtade att lyda lagen, lika litet berättigade till godtycke. Detta slag af samhällskraf synas vara grunden för Hr. L:s och hans klienters anspråk. Det andra slaget gäller icke mot styrande, endast mot styrda, icke mot Embetsmannen, så väl som mot dagsverkaren, icke mot dem, som ej vilja vara medborgare, endast mot dem, som icke få vara det. Detta slag synes Hr. L. ej förstå eller icke vilja erkänna. Han skylle sig då sjelf, om han ej alltid inser det rysliga, det samhällsvidriga i sina grundsattser, eller om han tror sig kunna förena det med samhällsordningens oundvikliga kraf.

†) Ja, hvilket djup af motsägelse i dessa ord; Att vilja hafva all medfart med människors högsta goda, med deras personliga frihet, så bunden af lag — och likväl kunna påstå, att man känner samhälls-ordningens kraf, eller tro, att dessa kraf just bestå här! Är det icke tydligt, att man då fäster sig blott vid den första klassen af kraf, men helt och hållet förgäter den senare? (Se föreg. not).

††) Mången torde hafva trött sig veta, hvad färsk gerning betyder, då han ansett färsk gerning för den, som genast är bevislig, emedan förbrytaren ertappas af vittnen i sjelfva dess utöfning. Här ser man, att den angifne bör gripas på färsk gerning; äfven då det är omöjligt att veta, hvad bevisning som finnes emot honom. Huru mycket mer omöjligt skall det icke då vara att veta, hvarmed alia andra, icke färsk, gerningar skola bevisas, innan man griper den, som angifves

han för rätta ställes. Skall hos Konungens Befallningshafvande denna bevisning föregå åtgärden af den angifnes gripande, *) så fordras undersökning, tid och pröfning, som gränsorne för Konungens Befallningshafvandes embetsbefattning och skyndsamheten af hans stög icke medgifva. Hvad är lagligen besvärad? **) Hvilka äro graderne deruti och hvilka af desse böra vara upnådde för att grundlägga lagligheten af häktandet? För att göra författarens lagstiftning fullständig, hade ju dessa frågor bordt deruti finnas utredda. Men kunna de väl utredas och kunna de bestämmas? ***) Huru ofta har det ej händt, dels att emot en angifven och häktad som från början ihärdigt nekat all brottslighet under en länge fortsatt ransakning sådane omständigheter förekommit, som sluteligen föranledt till hans bekännelse, hans öfvertygande och hans fällande; dels ock att den som börjat med att tillstå gerningen och deruti till en tid fortfarit, sedermera återkallat sin bekännelse och nekat all skuld? Måne i dessa

för dem! Och i en sådan omöjlighet, hvem undrar väl, att någon blir gripen? hvem undrar ej snarare, att någon får gå lös? — Allvarsamt, läsare, de, som lära oss detta, äro icke folk, som famla i mörker om samhällsordningens kraf, om lagens grund och dess Landhafvande.

*) Hvilket just Hr. L. sagt sig icke fordra, endast Konungens Befallningshafvande vet, att bevisning finnes och kan framdragas, då målet en gång kommer inför domstol.

**) Förklare, hvem som kan. Oss synes det åtminstone icke vara den oskyldige, som med intet skäl till brottslighet besväras. Halft bevis friar, efter svensk lag, från ansvar för anklagelse. Tilläffventyrs är det denna grad af bevisning, som Hr. L. åsyftat, såsom tillräcklig äfven till befrielse från ansvar för häktande.

***) Se anmärkningen här ofvauaföre om hvad som kan tänkas.

händelser, den förre bordt vara på fri fot derföre att det slags besvärande omständigheter författaren kräfver ej vore för hand, †) och den sednare lagligen kan yrka ansvar för det han togs i förvar ††). Om den här i fråga varande Petter Andersson i stället att bekänna, nekat det af honom begångne svåra brott, hvarifrån skulle väl bevisningen emot honom till grund för häktandet kunnat hämtas? †††) Och vid betraktande af allt detta, hvad kan väl i allmänhet erfordras för att stadga en så beskaffad grund, om ej i första graden må antagas, skälige misstankar, i synnerhet då de hämtas från den ena brottslingens uppgift †*) rörande andras delagtighet i brottet och äfven deras medgifvanden så långt de äro att tillgå. †**)

†) Om de ej vore bekanta, nej, då icke. Men de kunde vara det, utan att genast finnas för hand. Vill åter lyckan frälsa äfven den, som blindvis häktar, och låta honom slippa att halva häktat en oskyldig; hvem kan förtycka detta mer än alla andra hennes verk till blindvisas fördel?

††) Nej, ty den måste väl anses lagligen besvärad som en gång bekant, emedan han på sådan bekännelse (frivilligt afgifven, icke af tvungen genom tortur) kan lagligen dömas till ansvar, ehuru icke till döden.

†††) Är då Petter Andersson dömd till döden utan bevis, på sin blotta bekännelse? Om så icke är; då funnos tvifvelsutan andra skäl till hans häktande, än blotta bekännelsen.

†*) Ja, i synnerhet från brottslingars uppgifter. Det folket duger att lita på. Det måste ju naturligtvis den påstå, som sjelf af en brottsling är angifven för tortur-piskning. Man ser, att misstankelagarne äro hederslagar.

†**) De blifva att tillgå, blott man använder tortur. Då man afhörer dessa medgifvanden, lyssne man blott icke till någon klagan om öfvergånget våld. Man skall få, såsom vi sett, medgifvanden, som kunnat föra till stupstocken — huru mycket mer skall man icke få dem i mål af ringare påföljd.

Ändteligen innehåller den sista satsen, att icke någon till häkte skyldig brottsling kan fängslas innan han för rätta ställes. Om denna mening vore sann, *) så hade Konungens Befallningshafvande orätt förfarit; men då borde icke eller författaren framställt den första af de här uprepade sattsar och enär åter den är öfverensstämmande med lag, som stadgar att grof brottsling må gripas innan han för rätta ställes; så följer deraf, att de tvänne sista sattsarne äro fallska; och hvad i alla händelser måste vara obestrideligt, är att Konungens Befallningshafvande, som har lag och laga stadgar till efterföljd, och som noggrant iakttagit deras föreskrifter i afseende på nu förevarande frågor, icke ägt någon anledning att dervid rådfråga författarens mening samt i fall så skedd icke haft till sin vägledning i detta ämne annat än stridige följakteligen oredige, omogne och olaglige begrepp hos den uplyste författaren att vänta.**)

Att det åberopade lagens rum skulle tjena till hvarje medborgares osäkerhet och oskyldiges förtryck är falskt; ty här är icke visadt att någon utan skälig anledning blifvit i häkte inmand; ***) och lagens va-

relse och tillämpning i snart sagt hundra-de år †) bevisar tillräckligt, att alla de vådor författaren derifrån velat härleda,

på misstankar, så skäliga, som de anklagade vilja hafva dem, ett sådant lagens rum, säga vi, skulle, i fall det funnes i Sveriges lag (hvilket är en evig osanning, vare det sagdt inför svenska folket och den lag, som dömer oss), uppenbarligen vräka hvarje svensk undersåtes person under en godtycklig makt, som beröfvade honom friheten efter välbehag. Det är detta, som påstås icke medföra någon osäkerhet — förmodligen emedan de, som skulle utöfva en sådan makt, och de, till hvilkas fördel den utöfvades, skulle tro sig säkra derigenom — i sin blindhet.

O! om Europas regeringar kunde förmåas att antaga ett förslag, som vi nu vilja göra! Det vore att byta undersåter med hvarandra. Vissa land skulle utses till hemvist för slafvar och förtryckare — andre att behos af blott sådana, i hvilka naturen inlagt frihetens och dygdens frö. Så snart någon i det ena landet började uphäfva sig mot dess medborgliga lagar; borde han exporteras till ett slafland och utbytats mot någon, som der gjort sig skäligan misstänkt för anlag till medborglighet och motspänstighet mot förtrycket. Hvilken upplünning kunde väl vara förträffligare än denna, hvarigenom alla sambällets plågor skulle uphöra, allt komma i den fullkomligaste harmoni, ingen mer behöfva qvälja sig med strider emot de lagar, till hvilka han nödgas med munnen bekänna sig, men som han dock aldrig följer, endast vränger och vauställer — och nyttjar rakt emot de ändamål, för hvilka de äro skrifna?

†) Så länge hafva likväl de nu tilltalade iöke tillämpat honom. Om andra gjort det så rakt emot dess bokstaf, som desse påstå, derom hafva de icke visat sig vara underrättade. Vi äga desto mera rätt att tvifla derpå, som Hr. L. ej ens velat tro de anklagade, så vidt deras uppgift härom rörer dem sjelfva, och vi med honom alldeles instämma deri, att med den praxis, de åberopa, intet lagbundet sambälle kan förenas. Äfven det föga utbildade rättstillstånd, som hittills i Sverige funnits, skulle visserligen aldrig dermed kunnat stå tillsammans,

*) Och om den vore sagd. När någon säger, att icke hvarje brottsling må häktas; så påbördar man honom den meningen, att icke någon brottsling må häktas. Sedan vederlägger man honom och utgjuter sig i galla öfver honom. Om man på sådant sätt försvarar sig, så kommer det visserligen icke deraf, att man saknar goda försvarsskäl.

***) Åter igen en liten påminnelse om löftet att hålla sig vid saken.

****) Den, som ej skulle behaga fästa sig vid ämnet, fäste sig då vid logiken i denna skrift. En lag tjena icke till osäkerhet; ty — denna gången åstadkom den ingen osäkerhet!?! Den åter, som bekymrar sig om saken, anmärke, att ett lagens rum, som tillåter häktande utan bevis (föregående eller efterföljande) och

icke drabba andre än dem, hvilka genom händelsernes skick blifva ett föremål för brottmåls-lagarnes, i ämnen af sådan egen- skap som det i fråga varande, alldeles ound- vikliga stränghet *). Och enär hvarje häk- tad i samma ögonblick det sker har utväg att klaga och söka frihet, hvar är då vå- dan af lagen? **) Hvar är det himmelskri- ande i tillämpningen? Tillägget, vid sista satsen, att detta i evighet vore detsamma som att gripa den oskyldige med den skyl- dige, är en phrase som låter. Den synes prydlig som vattenbubblans i luften skün-

*) Medgifves. Man lemne hvad våldsmakt som helst, i hvems händer som helst; det skall dock alltid boro af händelsernas skick, mot hvem denna makt blir brukad. Den, som kommer i våldets väg, blir fast — alla kan det icke gripa. Fullkomlig är brott- måls-lagarnes oundvikliga sträng- het först då, när deras handhafvare kunna säga med Wallenstein: "Du är oskyldig; nå väl, så hänge man dig ändock; desto mer skall den brottslige bäfva." Och de kunna alltid tillägga: hvad har du att klaga? förde icke händelsernas skick dig ditt öde till mötes?

Medborgare, tröstom oss då. Betraktom de skäl, med hvilka man förfäktar nödvän- digheten af godtyckets makt — och lär om att värdera det derester. Icke dräbbar dess jern- hand hvar och en af oss. Den, som har för sig händelsernas skick, är fri. Må den, som har emot sig deras skick (eller godtyc- kets nyck, som också hörer dit) försmäkta i bojer, så mycket han behagar, ehuru oskyl- dig han må vara. Oss rörer ej hans öde; ty det kommer icke till oss — förr än hän- händelsen vill. Än en gång: begripen klart, att på denna lära heror den förfäktade mak- ten att häkta utan bevis — det är icke vi endast, det är sjelfva dess förfäktare, som säga det.

**) Vådan af lagen! Öfverallt är det god- tycket, som kallas lag. Man fråge då i stäl- let: hvad behöfves väl lagen? Hvar är vådan af de arbiträra arresteringar, som lagen så strängt förbjuder?

rande färgor. Likväl har den med desse färgor och med författarens fleste uttryck det gemensamt, att icke tåla något vidrö- rande innan den faller till intet. ***) Det anförda tillägget är utan exempel. †) Det hade således icke bordt åberopas, då der- med ingenting kan bevisas, och minst då man tillika ej påstått att Konungens Em- betsmän äro utan urskiljning. ††) Författa- ren har dock funnit sig berättigad att för en sådan myndighet som Konungens Be- fallningshafvande, antaga såsom lätt den utväg att när och emot hvem som hälst låta frambringa angifvelser om brottslighet till förevänning att beröfva, såsom han yt- rar sig: *oss friheten*. Jag tror likväl icke på författarens rätt, att antaga hvarken möj- ligheten eller lättheten af en sådan utväg för någon Konungens Befallningshafvande, som nu är eller i framflutne tider varit. †††)

(Forts. c. a. g.)

***) Läsaren påminne sig hloft yttrandet, hvar- om fråga är. "Att hvarje till häkten skyldig brottsling skall kunna fängslas, innan han för rätta ställes, skulle i evighet blifva det- samma, som att gripa den oskyldige med den skyldige" — denna tanke är den vattenbubbla, som skimrar med färger och icke tål något vidrörande. Det är förmodligen derföre, som den ej heller blifvit vidrörd? — Vi skulle tro, att Hr. L. kunnat gå ännu längre och säga: hvar menniska måste häktas, om man skall vara säker, att ingen till häkte skyldig går lös — och tillägga, att denna sanning består i evighet. I fall den skimrar med färger, som sticka någon för starkt i ögonen; vakte man sig dock, att taga dessa färger för vatten- bubblans, innan man undersökt, om de icke i stället äro diamantens.

†) Ja, det är utan exempel, att den oskyldige gripes med den skyldige. Se handlingarne i den ryktbara Helsinghöfnssaken.

††) Systemet är desto sämre, när äfven nrskil- ning icke hjälper.

†††) Äfven vi tro oss likväl berättigade att an- taga, hvad som är klart och tydligt.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Neapel. Före sin afresa undertecknade Konungen decretet om de 24 Statsrådets utnämning. Bland dem anmärker man Erkebiskopen af Monreale, Gen. Gugli. Pepe, Rob. Filangieri m. fl. Hr. Poerio gjorde d. 12 Dec. motion om frände af en national-fest, i anlednig af Konungens hög-sinta beslut att resa till congressen. Hr. Borelli afgaf utskotts-betänkande om de fyra ledamöter, som Konungen begärt till sällskap, men som utskottet ansett icke behöfvas. Det hade beslutit, att H. M. skulle åtföljas endast af nationens förtroende. I frågan om Ministrarnes ansvar, yttrade sig utskottet, att anledning till anmärkning fanns endast mot Zurlo och Campochiaro. — Öfver hela riket bildade sig sällskaper, för att hålla skadeslösa de medborgare, som kunna komma att lida, i händelse af ett fiendtligt infall.

Om Konungens resa berättas följande närmare omständigheter. D. 13 om aftonen steg han om bord på le Vengeur och fick i samma ögonblick ett bref från Konung Ludvig XVIII, med inbjudning till Congressen i Laibach. Le Vengeur gick genast till segels, åtföljd af Engelska Pregatten *La revolutionnaire* och Franska freg. *la Duchesse de Berry*. Knappast var escadren ute i sjön, förr än den öfverfölls af en stiltie, och derpå af en storm, som ända till d. 16 uppehöll den i trakten af Baja. Då skickade parlamentet d. 14 en Deputation, som upvaktade H. M. och ytterligare tog afsked. Följande dagen aflade Prinsen Regenten och Prinsen af Salerno äfven besök hos Deras Herr Fader och skulle begifva sig äfven d. 14 till Baja i samma afsigt, då underrättelse inlopp, att Le Vengeur på morgonen kl. 7 gått till segels. D. 20 kl. $\frac{1}{2}$ 8 på morgonen gick eskadern till ankars på Livorno redd, hvarpå skeppen genast återseglade till Neapel, der Engelska Amiralén har ordres att qvarblifva tills vidare. Konungen begaf sig till palatset och emottogs med kanon-salvor, paradering o. s. v. Storhertigen begaf sig genast från Florenz och besökte H. M., som väl d. 23 ämnade lemna Livorno, men dock någon tid uppehålla sig i Toscana, der han befinner sig väl. H. M. ser ganska rask ut. Piemontesiska tidningen af d. 28 Dec. berättar, att H. M. d. 27 ankommit till Bologna, d. 28 till Modena, och d. 4 dennes väntades till Laibach. D. 6 väntades Österrikiska Kejsaren och Dess Gemål dit. Bref från Trieste säga, att Konungen af Neapel ämnade att inträffa i Görz d. 2 och der

afvaktade underrättelsen om Monarkernas ankomst till Laibach.

Dit samlas, utom Monarkerna och de förut nämnda diplomater, äfven många andra betydande personer, såsom Erke-hertiginnan Clementina Prinsens af Salerno gemål, förra Neapolitanska Ministern i Wien Fürst Russo, den till Neapel bestämda Kejsarliga Ministern Grefve v. Bombelles, Franska Ministern vid Romerska hofvet Grefve Blacas m. fl. Den nya Neapolitanska Utrikes Ministern hade icke, såsom först berättades, åtföljt Konungen genast, utan reste d. 19 ifrån Neapel och inträffade d. 24 i Florenz.

Den 18 Dec. aflade Prinsen Regenten inför parlamentet sin ed såsom regent.

Från Wien berättas, att, ehuru ock underhandlingarna med Konungen af Neapel slutas, är man dock af den tanka, att en Österrikisk Occupations-armé af 30,000 man kommer att besätta alla fasta platser i Neapel på 5 eller 6 år. Här-om skola äfven de Nordiska makterna vara ense.

Den 15 Dec. sysselsatte sig parlamentet med anklagelsen mot Ministrarne och efter lång debatt befunnos rösterna vara delade på följande sätt: 57 för anklagelse mot Utrikes och Inrikes Ministrarne, 13 för anklagelse mot alla Ministrarne, 1 mot alla utom Justitie och Marine-Ministern, och 3 mot Inrikes-Ministern ensam.

På Sicilien är lugnet fullkomligt och linie-typpar hafva från Palermo blifvit öfversända till Neapel.

Portugal. D. 16 Dec. inlopp åter i Lissabons hann Brigantinen Providencia, som d. 5 Sept. utlupit derifrån, d. 17 Oct. ankommit till Rio Janeiro och d. 29 åter derifrån afseglat till Europa. Konungen, som genom nämnde fartyg blifvit underrättad om händelserna i Porto, har med det samma afsändt depecher, af innehåll, att H. M. bifaller sitt folks önsknings, gillar den förra regeringens (!?) beslut om Cortes's sammankallande och tillåter dem att föreslå en constitution; till hvars gillande H. M. på förhand förbinder sig. Sedan förslagen blifvit upgjorda och framlagda till sanction, skall Konungen djelf eller en af prinsarna begifva sig till Portugal, dock likväl med förbehåll, att H. M. genom ytterligare underrättelser förut försäkras, att Konungsliga värdigheten ingen tving kommer att lida, genom verkställighet af de "af förra regeringen vidtagna mått och steg" (?). — Privata underrättelser innehålla, att Brasilianerne visade ett ytterst gymmande tänkesätt för Portugisernas sak, hvilken äfven i Konungens conseil fann

mägtiga befordrare. I Rio Janeiro taltes då genast om ingen ting annat än Portugisiska revolutionen. Nitio nio bland hundrade, heter det från nämnde stad af d. 26 Oct., voro förtjusta af underrättelsen; men af vördnad för Kongl. huset lät man sin glädje icke utbryta. Allmänna tänkesättet yttrade sig för Kronprinsens afsändande till Portugal; men regeringen syntes ännu detta värf åt den andra prinsen i ordningen, D. Miguel. Man smickrade sig, att ett liberalt styrelse-system skulle äfven beviljas Brasilien, hvarigenom den starkaste bom skulle sättas för den i de närgränsande provincerna spridda republicanism. Kongl. familjen befann sig fullkomligt väl, utom Konungen, hvars mångåriga plågor i ena benet på sednare tider mycket tilltagit.

Då man således hvarken kan förebära, att Konungen är okunnig om revolutionen, eller att han varit tvungen till dess gillande; torde det icke blifva särdeles svårt att ställa några oroligheter, som visat sig i södra Portugal. Ett parti i Alemtejo har formerat sig, som fordrar Cortes's sammankallande i Lamego m. m. Regeringen har skickat dit trupper till lugnets bevarande. — Förberedelserne till Cortes fortgingo, enligt nyaste underrättelserna, verksamt och församlings-valmännen vore redan utsedde och bestodo af män, som förtjente nationens fullkomliga förtroende. Några val af deputerade äro äfven fullbordade, t. ex. i tre af Lissabons församlingar, hvaraf en valt sin pastor.

Spanien. Ännu höres från alla håll om oroligheter. I Zamora har varit något gräl, emedan några national-gardister ropat: "Leve constitutionen!" men invånarne ville, att det skulle beta; "leva religionen! leve Konungen!" I Grenada har en conspiracy blifvit upptäckt, 400 köpta menniskor från la Vega skulle om natten komma in i staden, under det fyra rosenkrans-processioner tågade genom gatorna, med prester i spitsen, hvilka skulle predika mot constitutionen. På ett torg skulle de sammanstöta, mörda alla constitutionella och embetsmän, uprätta ett altare, med reliquier derpå, och inbilla folket, att det blifvit förlössadt från religionens fiender. Anläggningen blef i tid upptäckt och 18 medbrottslige häktades. I Madrid häktades Jul-aftonen tolf eller fjorton contra revolutionärer. Omkring Burgos blifva Guerillas förfärliga och intaga till och med fasta orter. Trupper äro utsända för att slås mot dem på lif och död. Omkring Sevilla står ett fruktansvärdt röfvarband, som upfångar regeringens courierer; men icke bryter andra bref än ministeriella. Ändtligen har den så kallade national-armé-

ens aftåg från Isla de Leon tagit sin början. Konungen har förklarad auctoriteterna och garnisonen i Valencia sitt höga välbehag öfver ordningens uprätthållande och befallt, att alla på citadellet häktade personer, hvaribland uttryckligen Gen. Lieut Elio, skola dömas i laglig ordning.

Ministrarne brottas med en stark opinion, som synes vara emot dem. Angående Hertigens af Infantado och flera ansedda mäns förvisning från hufvudstaden (deras antal skall vara 34, hvaribland 6 Generaler, 3 Grander, 5 Prester o. s. v. Hertigen af Infantado begifver sig, enligt Kongl. befallning, till Yvica) har oppositionstidningen Miscelanea anmärkt, att denna åtgärd, ehuru vidtagen mot constitutionens fiender, likväl är inconstitutionel. — D. 23 Dec. öfverlemnade en deputation från klubben Fontana de Oro till Konungen en föreställning om ministrarnes förfasckedande, i anseende till deras oskicklighet. Skriften har 1000 underskrifter och Konungen har öfverlemnat den till vederbörandes utlåtande.

Frankrike. D. 3 dennes slutade Marq. Pastoret framställningen af utskottets betänkande i sammansvärjnings-målet. D. 4 begynte General-Procureuren (Jacquinot de la Pampelune för målet) sin framställning. De för detta mål arresterades antal utgör 49.

D. 2 framlade Finance-Ministern i de deputerades kammare två lagförslag, det ena, likasom de förra ären skett, rörande provisoriskt uppbärande af skatterna för de sex första månaderna af 1821, enligt 1820 års taxeringslängder, samt öppnande af ett creditif för Ministrarne på 200 millioner; det andra angående räkningarnas revidering till d. 1 sistl. Oct. Under utvecklingen af ämnet kom Ministern att nämna les états de la nation. Detta ovanliga uttryck väckte förvåning hos de liberala deputerade, och Cas. Perrier begärde prompt förklaring deröfver. "Ord, sade han, äro icke likgiltiga. Så hade t. ex. i adressen till Konungen blifvit taladt om en kristlig och monarkisk barna-upfostran, utau att en constitutionel blifvit nämnd." Ministern förklarade sig så, att han med Ständer (états) menat kamrarna, sådana som de i Chartan stadgas. Med denna förklaring nöjdes mau.

Frankrikes folkmängd utgör för närvarande 29,217,465, hufvudstadens 713,765. I Paris föddes förlidne år 24,344 barn (hvaribland 8,641 oäkta) och dogo 22,071 personer.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 25 Januarii.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

(Forts. från N:o 111.)

Ransakningen på Granhatten efter gods som från Helsingholmen förmentes vara röfvadt *), har enhanda grund som befallningarne om de i fråga varande personernes inmanande i häkte **). Det ena var en följd af det andra. Detta gods var upgifvet såsom från Helsingholmen röfvadt och på Granhatten förvaradt. Anna Olsdotter hade meddelat anvisningen till Anna Andersdotter och Anna Svendsdotter, som voro hemma och bäst kände ***) förvaringsstället att framlemna det. Man invänder att denna anvisning var Grönbergs, man kunde rättare säga den under honom lydande vaktbetjeningens. Hvems den ock var, hade den ej mindre säkerhet än om den varit af Anna Olsdotter sjelf å Lands-Cancelliet eller hvar som helst afgifven †), ty den förbant henne ej längre än hon dervid ville förblifva. Men hvarje anled-

ning ††) till nya uptäkter i sak af så grof beskaffenhet som denna borde med sorgfällighet följas i det yttersta, den hade, obegagnad eller försummad, förvandlat sig till ett skäl, att lagligen förebrå mig en efterlåtenhet i mitt ämbete, den jag skulle ansedt mig ej kunna försvara †††). Att icke allt, hvad man förmodade röfvadt, fanns, betyder intet, ty det kunde vara förskingradt, det kunde ock vara doldt †*). Att allt detta gods var i behåll på Helsingholmen är dels osant, dels outredt ock

berg kan låta fångar vederfaras, drifver man en sådan lära!

††) Således äfven hvarje falsk och orimlig anledning?

†††) Det som synes vara nit, är likväl stundom maklighet. Det hade varit ett litet besvär, ehuru litet, att höra Anna Olsdotter och veta bättre, hvad anledningen dugde till, innan den begagnades. Det var lättare att lita på Grönbergs rapport — förutsatt nemligen, att ingen kännedom af det verkliga ursprunget till Grönbergs uptäckter eller misstanka derom ingick bland anledningarne till hvad som skedde.

†*) Att icke allt, hvad i hela världen blifvit röfvadt, finnes hos N. N. och N. N., betyder intet — det kan vara förskingradt, det kan ock vara doldt. Anmärkom, hvilka sunda tankar våldssystemets försvar föder af sig i alla utgreningar. Huru fulländad blir icke misstänkeläran genom detta system! Man undre ej; att spioneri och smädelse, dessa samhällslifvets ädla kryddor, samla sig under dess fanor.

*) Äntligen en gång förmentes? Icke länge sedan hette det, utan omsvep, det röfvade godset.

***) Ja, grunden är verkligen enhanda.

****) Förmentes känna, skulle det heta.

†) Hvad Grönberg eller vaktbetjeningen berättade, var således detsamma, som hvad man på Landskantzliet sjelf erfor? Äfven nu, sedan det visat sig, hvad en så väl betredd Grön-

för närvarande icke långt ifrån så omöjligt att utreda att åtminstone ingen med full visshet kan bestämma hvilket förhållande är det rätta *); men en oemotsägelig origtighet är det, att Helsingholmen så-

*) Tänk, om man skulle vara så stor tvifvare, när man skall fälla, som när man friar; hvilka bevis skulle väl då någonsin räcka till? Att hafva återfunnit allt hvad som saknats, liggande på stället, hvarifrån det skulle varit röfvadt, bevisar icke, att rövveriet ej skett! Hvilka bevis äro då tillräckliga att fälla Petter Andersson till mordgerningar, hvilkas föröfvande ingen sett? — Nej, tvifvelläran är god, endast när oskuld betvillas. Att så tvifva på brott, vore till det minsta att frälsa alla brottslingar från straff — Dock, det är ej nog att tvifva på oskulden — man måste positift förneka henne. Det är osantt och nära omöjligt att utreda, att godset var i behåll på Helsingholmen — nemligen det godset, som söktes och icke redan var funnet hos Petter Andersson. Denna osanning är likväl bevitnad på det fullständigaste sätt. Boupteckningsmän, auctionister, auctionsfolk, hnssets anhöriga, alla hafva instämt deri, att godset fanns. Intet mer felades, än att denna boupteckning, som yppade allt, hade varit, genom Konungens Befallningshafvandes föranstaltande, hällen förr, än de Grönbergiska upptäckterna gjordes och begagnades. Då skulle tviflandet blifvit öfverflödigt; ty de oskyldigas häktande hade troligen varit ogjort; och det tjenstenitet att hafva riktigt förfarit med de mördades bo, skulle tilläfvare varit, om ej lika berömligt, dock lika nyttigt och fullt ut lika mödosamt som det att häkta allt, hvad häktas kunnat.

Läsare, förledens ej af dessa reflexioner till förtörnelse öfver dem, som icke uphöra att försvara sig med så svarta misstankar mot oskyldiga, hvilkas oskuld äger all möjlig mänsklig visshet. Tron ej, att ett sådant försvar i och för sig sjelft är ett brott, och i synnerhet ett brott inför samma Dömsstol, som godkänt de oskyldigas oskuld. Tviflen ej, att lagar och seder uprätthållas, när sådana gerningar (och embetsgerningar) lemnas ostraffade, som försvaras med så mycken aktning för lagar och sedelära;

som författaren uppgifvit, skulle vara belägen fjorton mil från Finsta, med mindre man icke ville följa författaren på alla möjliga krokvägar. I närvaro af Capitainen Leyonmark är inför Kongl. Hof-Rätten uppgifvit och af Capitainen icke emötsagt, att från Helsingholmen till Westerlisa i nästa socken intill Finsta är tre mil och derifrån till Finsta är förmodeligen icke en **)

I sammanhang härmed bör jag ock anmärka, att den förgripelse, som räknas mig till last, att i mina föregående förklaringar i detta ämne hafva talt om en eller flere af mina nu varande anklagare såsom brottslig ***) , härleder sig derifrån, att jag besträffat målet efter det skick det hade, då mina i frågeställdie åtgärder vidtogos, jag tror icke eller att någon annan synpunkt är lämpelig, emedan många förändringar under ransakningen kunnat uppkomma, hvilka likväl icke verka på grunderne för mina åtgärder †). Vill man ock jemföra ransakningens innehåll, så skall hos hvar och en som icke delar författarens mening, att jag för mina åtgärder bör straffas såsom edsöres brytare och att detta är af större vikt än de oskyldigas frälsande undan bilan, en mening som icke synes utmärka den mest exemplariska moralité ††) anledningar icke

**) Kan Hr. L. låta sådana oriktigheter komma sig till last, äfven om de ägde intet inflytande på saken?

***) Fortfar icke denna förgripelse ännu? Hvad är det, vi just i nästföregående rader läsit?

†) Hvad skall meningen häraf vara? — att kasta skugga på ransakningen och påstå, att de anklagade blifvit oskyldiga under ransakningen, men icke varit det förut? — Dock man gissar nog svaret. Deras oskuld bevisades först under ransakningen; den var ej förut bevisad. Häkta, till dess oskulden är bevisad — se der då den välkända läran åter — ingen ting annat. ††) Ja, i fall denna mening vore sagd. Men det kommer aldrig så noga an på litet osan-

saknas, till en ännu fortfarande tvekan och ovisshet, huruvida mordgerningen till alla dess omständigheter ännu är fullständigt och noggrant känd; *) och det står i alla fall fast, att Anders Andersson och hans hustru, hvilka hos första domstolen dömdes sakre till straff, men af Kongl. Hofrätten, vid hvars dom Konungen allenast låtit bero, derifrån befriades, ehuru således icke fälde till ansvar, likväl ej äro frikände i sådane ordalag, hvarigenom de blifvit för alldeles oskyldige förklarade och ansedde berättigade att deras oskuld till godo njuta **).

ning. Se här Herr L:s ord: "och detta den oskyldiges tryggande mot samma öde, som i den ryktbara mordsaken öfvergått de oskyldiga, är det, som lagen och medborgligheten kräfva af Domaremakten framför allt annat i detta mål — detta är det verkligen viktiga, som gäller mer, — — än sjelfva uppgandet af de oskyldigas oskuld och deras frälsande undan bilan." — Om nu detta tryggande ej kan ske utan Herrar anklagades uträffande; skulle väl det borttaga sanningen och moraliteten i Hr. L:s yttrande? Han har visserligen icke sagt, att desse Herrars straffande är ensamt nog för ändamålet — således icke, att det ensamt har denna vikt, som ändamålet har och ingen förnuftig människa läser bestrida. Att en eller några oskyldiga frälsas, måste väl vara af mindre vikt, än att alla oskyldiga, nu och framdeles, frälsas, ja tryggas mot vådan af samma öde.

*) Hvad fullständighet och noggrannhet, som ännu kan fordras, må Gud veta. Frågan är blott, om de oskyldigas, frikändas, oskuld är tillräckligt uttrönt. Men när detta ej kan nekas rakt; så kan det ju nekas genom omsvep.

**) Mången torde ej förstå denna terminologi. Den skall betyda, att man i Sverige kan döma så, att, enligt ordspråket, ingen blir friad och ingen blir fälld — och när man sålunda är hvarken friad eller fälld, då är man ej berättigad att sin oskuld till godo njuta. Någon kunde fråga: hvartill tjénar då oskulden? Vi svara naturligtvis: lär af exempel. — Likväl äro visserligen icke vi af den tankan, att bruket af den ena eller andra

En sådan dom hafva de endast lått af författaren till deras skrift; ***) men jag missunnar dem visserligen icke att kunna hafva den från högre hand. Af någon deras brottslighet har jag icke behof, hvarken för min tillfredsställelse eller för försvaret af mina åtgärder. Jag har handlat af nit för lagarnes uppfyllande och af omsorg att derigenom så vidt af mig berodde trygga samhällets säkerhet mot mord och plundring. †) Ännu kan det ej vara förgätit, att på en tid af några månader inom hufvudstaden och dess närmaste granskap mord och rån föröfvades å sju personer och deras egendom, samt att Torparen Blomberg och hans hustru på Helsingholmen voro ibland desse bedröfliga offer för det straffbaraste barbarie. Dessa brott blevo genom de åtgärder som af mig berodde upptäckte och straffade ††) Hade mina tänkesätt om det allmännas rätt

termen i en frikännelse-dom skulle kunna hafva den mening, att icke den frikände borde behandlas såsom oskyldig och njuta sin oskuld till godo. Anmärkom likväl, att våra olyckliga i ett afseende njutit sin oskuld till godo, som skulle kunnat misslyckas, om de icke haft en Leyonmarck till husbonde. En annan i hans ställe skulle kunnat följa fördomens ström och vråka dem ur sin tjänst blott derföre, att de varit tilltalade och misshandlade. Hr. L. har dem kvar, har låtit vårda och sköta dem under den sjuklighet, de åsamkat sig i fängelset. Äfven derföre förtjénar han att misshandlas af dem, som hata de oskyldiga och deras beskyddare.

***) Åter ett bevis, att man strängt håller sig vid saken.

†) Och lyckats, om det nemligen är sannt, att oskyldigas häktande afskräcker från brott.

††) Och detta var tvifvelsutan derföre berömvärdt, att de brottslige upptäcktes och straffades. Icke kan meningen vara, att allt skulle varit väl beställt, om hela åtgärden slagit så ut, som det skedde med de oskyldige från Granhatten?

varit sådana som den författares med hvilken jag härom strider, så hade banemännen till desse illgerningar och deras medbrottslige icke med samma alfvar, som jag använt, blifvit efterspanade *). De hade kanhända fått all den tid de behöfde att för alltid undandraga sig lagens kraf och lämna samhället i äfventyr för fortsatte brott af denna art, hvaraf då de strafflöse begås, det ena skulle draga det andra i spåren. **) Men hvarje samhällsmedlem må afgöra, om den heldre lever under strängt handhafda lagar till allmänna säkerhetens och ordningens uprätthållande, eller i en tid, sådan som den närvarande underkastar sig det tillstånd af laglöshet och sjelfsvåld, hvartill efter min öfvertygelse författarens läror föranleda ***). "Samhällsordningen säger han skulle vara ett så orimligt ting att den icke kunde befrämja sine ändamål annorlunda än genom öfverträdelse af de lagar för hvilkas helgd den är stiftad." (man har hittills trots att lagarne voro gjorda för sam-

hället och icke samhället för lagarne, men författaren vill reformera, han älskar således att omvända idéerne) "är det sannt att den någonsin behöfver på detta sätt uprätthålla sig — bort då med samhället och den trygghet för hvans vinnande vi underkastat oss det! Vålds-tillstånd är sämre än vildhets-tillstånd" †).

†) Hvarföre icke säga ut, hvad Hr. L. tillägger: "våldsmakt är ingen samhällsmakt?" Likasom kunde det ena bestridas, utom att bestrida det andra.

Att samhället är gjort för lagarne, har Hr. L. icke sagt. Det är gjort för lagarnes helgd, säger han. Vi för vår del skulle icke vilja bestrida någotdera. Vi skulle därfukta, att man beskyllde oss för okunnighet i samhällsläran. Lagen är till för samhällets skull och samhället för lagens, likasom medborgaren är till för statens skull, och staten för medborgarens, likasom löfvet är till för trädets skull, och trädet för löfvets, likasom i all organisk skapelse den ena delen i allmänhet är till för den andras skull, och det hela för allas, och alla för det hela.

Så förhåller det sig visserligen icke med godtyckets lagar, hvilka blott kallas, men verkligen äro några lagar. Det är om samhällslagar, som vi tala. Dessas ändamål är så högt, att man icke utan en viss bildning kan lyfta sitt begrepp upp till det. Ingen ting mindre är detta ändamål, än det eviga nödvändiga i människonaturen. Att lag må finnas och efterlevas, är afsigten, hvarföre lag stiftas och samhälls inrättas. För den råa materialisten ser väl effekten stundom så ut, som om lagen endast vore gjord, på det man måtte få äta och sova i ro. Denna lyckliga ro kallas då samhällets ändamål, och lagen får ej heller något högre. Då kunde man likväl äfven så gerna säga, att lagen är gjord för äta och sova, som att den är gjord för samhällets skull. —

Öfck, inskränkom oss till hvad Hr. L. sagt: "Samhällsordningen är stiftad för lagarnes helgd." Äfven för den, som vill blott äta och sova, bör det vara begripligt, att så förhåller sig, och att den stund, samhället icke erkände sig vara stiftadt för lagarnes

*) Hur? Har Hr. L. satt sig emot alfvarliga efterspaningar? Har han sagt annat, än att den efterspanare är brottslig och oskicklig, som spanar genom våld, och griper, innan han spanat?

**) Hafva de då verkligen alla blifvit på samma sätt behandlade, som de olycklige, hvarom fråga är? I detta fall skulle glädjen öfver deras straffande blandat sig med en viss bafvan. Hafva de åter blifvit annorlunda behandlade; hvad bevisar då deras exempel? Jo, att medfarten med de oskyldiga var öfverflödig. — just som Hr. L. påstår.

**) Man glöme blott icke ordens betydelse. Laglöshet och sjelfsvåld yrkar då den, som icke vill, att godtycket skall vara lag? Den mest slaviska undergifvenhet för den verkliga lagen kan icke befria honom från denna beskyllning. — Strängt handhafda lagar — o! gif oss dem! Strängt utöfvadt godtycke — afvänd det ifrån oss, Eäderneslandets milda Genius!

Samhället äger likväl en obesträdelig rätt, att garantera sitt bestånd, sina lagar och sin ordning. *) Den individue som dictatoriskt uphäfver sig **) öfver dessa före-

handhafvande; deras helgd och efterlefnad, vore samhället alldeles likgiltigt för den, som sökte säkerhet under dessa lagar. Att lefva i samhälle, utan att skyddas af lag, vore att hafva underkastat sig andras godtycke. Man ägde då af samhället endast den fördelen att icke kunna försvara sig mot våldet, såsom man skulle kunna i ett öppet vålds-tillstånd eller så kalladt vildhets-tillstånd, der man af in- tet samhälle vore underkufvad. Detta är det, som Hr. L. säger vara bättre än en samhälls- ordning, som icke kunde befrämja sina ändamål annorlunda, än genom öfverträdelse af de lagar, för hvilkas helgd den är stiftad. Ett samhälle, som någonsin behöfver på detta sätt uprätthålla sig, tror han icke vara att eftersträfva. Han har alla vettiga författare i samhällsläran för sig. Hvarföre motsäger man honom häruti? Omöjligen för annat, än att man vill påstå, att våldstillstånd, under namn af samhälle, är bättre än vildhets-tillstånd, att ett samhälle förtjenar bestå, som uprätthåller sig genom öfverträdelse af sina egna lagar. Att ett sådant påstående hänger väl tillsammans med förfäktande af lagstridiga steg, är begripligt. Men obegripligt är, hvartill det behöfves, då man säger sig kunna med lagen försvara sina gemingar.

*) Genom annat än lagarnes handhafvande?

**) Man uphäfver sig dictatoriskt, då man vill hafva lagarne efterlefd? Likväl kan det icke nekas, att man är något oblyg, när man vill det, i trots af höga Embetsmäns godtycke. Kanske man borde först komma krypande till dem och fråga, om man får anklaga dem? Om de då sade: min vän, mitt godtycke är nödvändigt, att garantera samhällets bestånd, dess lagar och dess ordning; så skulle man i djupaste ödmjukhet stryka på foten och tiga. Visserligen stöde i alla fall lagarne kvar, och man kunde efterlefsa dem mot den, man icke fruktade, eller mot den, som icke vort i gunst. Men begära, att lagarne skola verka sjelfständigt; säga till godtyckets Herrar: högtförmäme Herrar! jag begär icke lof att anklaga Er; jag rådfrågar lagen och gör, på mitt ansvar, hvad

mål och för ett befaradt ogillande eller för att tilltruga sig bifall af sine meningar icke har försyn att påkalla samhällets upplösning, bör vänta af samhället ett svar som rättvist straffar hans djerfhet och varnar hvarje fiende af lugn och fred emot vådan af så brottslige efterdömen ***). Det skulle då på säkrare grunder kunna heta: bort med freds- förstöraren: ett vildhets-tillstånd kan ej vara sämre än en samhälls-inrättning, der vördnad för samhället, dess lagar och former icke vore hvarje medborgares ovillkorliga åliggande, der man föredrog våldets rätt för samhällets heligaste föremål och der hvarje egoist, i trots af alla former, tillerkände sig behörighet, att vara tolk af den allmänna viljan †).

jag tilltror mig; jag säger rakt åt Domaren, att jag känner min rätt och bevisar den, och jag fruktar ingen ting annat än lagen — se sådant kallas dictatoriskt, samhällsförstörende, lag- löst; det kan kallas, hvad man behagar, Endast man undviker det rätta namnet: fiend- skap mot dem, som vilja förtrycka i lagens namn; kärlek och förtröstan till lag och samhälle. ***) O! om ett sådant svar kunde fås! Sedan skulle man vara i fred för den djerfhet, som förtröstar på lagen och ej fruktar att be- gära, hvad lagen lofvar. Man komme att då i stället se djerfhet mot lagen, och denna komme ej mer att verka sjelf, utan genom sina höga garantier, hvilkas hulldhet mot la- gen vore de garanterande makternas hulldhet i politiken mot de subordinerade eller så kal- lade beskyddade makterna.

†) Hvilken sträng dom! Ja, må lagen tala högt mot den, som så högt påkallar honom! Må den verkliga freds förstöraren, den, som släpar oss ut våra hus och vräker oss i fängelse utan brott och ser igenom fingern med dem, som pima oss, för att få oss brottsliga, må han blifva — icke bortdrifven, ty så säger ej lagen, utan blott sjelf straffad på en tid med förlust af den frihet, han beröfvat oss. Det är han, som glömt vördnaden för samhället, dess lagar och former. Det är han, som före- dragit våldets rätt för samhällets he-

I ordningen följer att besvara hvad som blifvit yttradt om det offentliga kungörandet af Petter Anderssons, hans föräldrars och brors häktande för grofva och erkända brott.

Vid första underrättelsen om det å Helsingholmen timade mord, hade jag låtit kungörelse i länet derom utgå, med anmanning att den ännu okände banemannen efterspana och upträcka. Misstag om de mördares namn m. m. hade vållat origtighet i uppställningen af denna expedition. Den hade likväl till påföljd att Petter Andersson blef gripen. Sedan derigenom närmare kännedom om förhållandet vunnits och Petter Andersson uppgifvit sine föräldrar och brodern såsom dels medvetande, dels delaktige i de af honom erkända brott, har jag till rättande af det felagtiga i föregående kungörelsen, låtit i detta ämne utfärda en ny, som innehöll, att Petter Andersson blifvit häktad, hvad han om sine föräldrar och brodern uppgifvit, samt de anstallter som å anledning deraf blifvit vidtagne.

Tryckfrihets-lagen bestämmer ingen brottslighet i afseende på denna kungörelses tryckning och införande i Dagligt Allehanda *). Jag förmodar således att Kongl.

ligaste föremål och trotsat alla former — oskyldig endast deri, att hafva tillerkänt sig behörighet att vara tolk af den allmänna viljan, hvars natur är, att vilja tolkas af alla.

*) Man läser blott i 3 § 11 mom. af Tryckfrihets-förordningen: "Angripelser emot enskild man, hvilka å ära gå, eller för dess borgerliga namn och rykte förklenliga äro. Brottet straffes efter 60 Kap. Missgerningsbalken och varde dessutom skriften konfiskerad." I 60 Kap. Missg. balk. lyder 4 § sålunda: "Ljuger någon å annan lönlige &c., vare ärelös, och plikte dertill med spö eller tis, fängelse vid vatten och bröd eller landsflykt, som saken och personen är till; göra ock offentligt afbön" &c. — och 5 §: "Skrifver och sprider

Hofrätten destomindre anser någon påföljd derå äga rum, som det är uppenbart af kungörelsens innehåll, att den endast haft för ändamål att rätta hvad i den förra rörande sjelfva saken såsom följd af ofullständiga rapporter varit anfördt **).

Man kan icke undgå, att här anmärka mine vederparters bekymmer, att finna och hoppa ämnen för anklagelse. Allt utgår från den grundsatts att en Konungens embetsmans bestraffning efter lagrum som icke äro till honom lämplige för det han troget, sorgfälligt och allvarsamt följt lagarnes tydliga och bestämda ledning, är ett större mål än frälsningen af menniskolif, oskyldigt hotade af bödelsyxan ***).

"någor ut sådan smädeskrift, som rör en eller fleras heder och ära, goda namn och rykte; vare lag, som i 4 § stadgadt är; och varde smädeskriften af skarprättaren offentliga upbränd. Går then ej å heder och ära, men är eljest skymfelig och förklenlig; straffes med fängelse eller böter efter omständigheterna, och göra dertill offentlig afbön."

Vår mening är det dock icke, att Tryckfrihets-förordningen skulle kunna tillämpas, ehuru vi begripa, hvad fördel det skulle vara för Herrar anklagade, om den tillämpades. De erkänna ingen annans än publik åklagares rätt till talan emot sig; och publik åklagare kan ej tala å tryckt skrift, sedan sex månader efter dess utgifvande förflutit.

Hvad man utgifver å Embetes vägnar kan väl icke höra under Tryckfrihets-förordningen, som ej handlar om embetsfel. Men dermed kommer Hr. L. icke längre, i fall det antages, att det allmänna straffet för smädeskrift är olämpligt till smädande embetskrift, liksom man påstår, att det allmänna straffet för laglöst häktande är olämpligt till embetsman, som laglöst häktar.

**) Det vill säga, att en smädande rättelse ej är brottslig, då det, som rättades, icke var smädligt!

***) Läsaren påminne sig, huru trogen den citation var, på hvilken denna tillvitelse hvilar. Hr. L. har sagt, att allas tryggande är mer,

Då jag nämnt mine vederparters synbara bekymmer att finna anklagelse-ämnen, tror jag mig äfven böra dertill hänföra den anklagelse som emot mig och Landssekreteraren blifvit gjord för vanvård af fängelserne, för tillvitelsen*) att derigenom hafva föranlett det våld som å tvenne häktade personer blifvit föröfvadt och för delagtighet i de personers brott, hvilka, nu mera afllidne, i lifstiden blifvit därför ställda till ansvar.

(Forts. c. a. g.)

än någras frälsande. Det är detta, som så vidunderligt utmålas.

*) Icke för tillvitelsen, men för det tillvitade felet.

Insändt.

Till Redactionen af Tidningen Stockholms Courier.

Den artikel i Tidningsbladet Stockholms Courier för den 4 Januari, som har till rubrik: Landskapslagar i ny form: föranleder, att Landshöfdingen i Jönköpings län förbjudit allmogen, vid högt vite, att förlusta sig med dans eller hålla så kallade lekstugor klockan efter 7 om aftnarne. Artikelns författare läser antingen aldeles icke, eller ock ganska flyktigt hafva läst den klandrade kungörelsen; — men Tidningens Redaction, hvilken, som man hoppas, älskar sanning och icke vill det publiken missledes att för oinskränkt anse ett förbud, som är mycket inskränkt, torde därför i dess blad skyndsamt lemna ett rum för denna anmälan och sjelfva kungörelsen. Den lyder sålunda:

"Bland retande anledningar till sedesförderf, må räknas, att Vårdshusidkare å landet och i städerna samt Gästgifvare, uplåta sina rum åt ungdom och tjenstfolk till dans och lättsinniga nöjen, å helgedags-aftnar, långt in på nätterne; till förekommande hvaraf jag härmed velat stadga ett vite af 10 R:d banco för den Gästgifvare, Krögare och Vårdshusidkare, i hvars hus efter klockan 7 om afton å Söndagar och Helgedagar, folksamlingar emottagas, eller dans, spel med kort eller tärning utövas af främmande personer och tjenstehjon, som icke höra till husfolket; åliggandes Fiscaler, Kro-

nobetjente och Uppsyningsmän att vaka öfver efterlefnaden af hvad nu är vordet stadgad. Jönköpings Lands-Cancellie den 9 Januari 1821.

LARS HJERTA.

L. LÖWENADLER.

Likheten med den här förvarade Original-kungörelsen intygas, Jönköpings Lands-Cancellie den 17 Januari 1821.

Ex Officio

L. LÖWENADLER.

En fantasi öfver möjligheter har således af en slump sammanträffat med verkligheten. Man kan ej begära af slumpen mer, än den sjelfkraigt ger; således icke, att det imaginerade förbudet mot allt, hvad lekstuga heter, ej skulle vara vidsträcktare, än det verkliga förbudet, hvilket är så inskränkt, som insändaren anmärker. Men man ser af den verkliga kungörelsen, att den imaginerade också kunnat vara verklig om Konungens Befallningshafvande så för godt funnit — och detta är, hvad som kommer oss till pass. Den, som kan förbjuda lekstugor hos gästgifvare, krögare och vårdshusidkare, kan ock förbjuda dem hos andra personer; och fråga var blott, huruvida Konungens Befallningshafvande ägde eller brukade taga sig makt här till. Det exempel, vi fått, är således af vigt.

UTLÄNDSKA NYHETER.

England. Canning har afrest till Paris. Förut har han skrivit till en af sina committenter (Liverpools valmän) och visat grunderna för sitt afskedstagande. Redan i Junii ingaf han sin afskeds-ansökan; men Konungen hade öfventalat honom att stå kvar. Imedlertid hade han, som icke förmådde sig att gilla procedurerna mot Drottningen, rest till fasta landet, under det de varade. Då han, vid sin återkomst, icke fann dem definitivt slutade och icke i frågan derom kunde förena sig med sina embetsbröder: hade de fört honom till sinnes, huru tillbörligt det vore, att han toge afsked. Detta hade han då sökt och äntligen fått, med många complimenter af Konungen. Till hans efterträdare tros Bragge Bathurst vara utsedd.

Med Lord Castlereaghs far, Marq. af Londonderry, har tilldragit sig följande händelse. Han drömde, att sönen (Lord C.) kommit till honom och att han gått ned i statue-galeriet, för att träffa honom. Erapperad af drömen, gick han, ännu sofvande, ned i galleriet och stötte mot en statue, som föll omkull

och genom bullret drog dit betjening, hvilken fann den gamla Marquisen, liggande på golfvet och rörd af slag. Man fruktade i början för hans lif; men sednare underrättelser säga, att han höll på att bättras. I anledning af ett rykte om hans död, företager sig en tidning att vederlägga den tron, att Lord C. icke mer kan sitta i underhuset, om hans far dör. Marq. af L. är vald representerande Lord för Irland, men icke Engelsk pair; och hans son, då han ärfver hans titel, blir derigenom blott obehörig att sitta i underhuset för någon ort i Irland, men icke för någon i England. Sin plats som representant för Grefskapet Down i Irland måste han då afsäga sig, men kan genast åter väljas för hvilken ort som helst i England.

Stats-inkomsterne för 1820 hafva med 2,300,000 Pund öfverstigit dem för 1819. Stämpel-taxan gaf 30,000 P. mindre, på en total inkomst af 6 mill. Postverket har inbragt 80,000 P. mindre, grund-taxan 40,000 P. mindre, småartiklar och tillfälliga inkomster 100,000 P. mindre, men bevilningen (assessed taxes) 130,000 P. mer, än förra året. Tillökningen har bestått i de 1819 beviljade nya afgifter. Så har t. ex. Malt-taxan ensam gifvit 2 Millioner mer. Tullarne hafva gifvit 3,178,000 P. mer, ehuru sista Quartalet visar en minskning af 123,000 P. — The Times säger: "det försäkras, att Drott. icke blott är i underhandling om beständigt residens, utan äfven att hon håller på att bilda sin Hofstat. Vi hafva modömkän med vissa embetsmän, om de verkligen äro nog blinda att hoppas, det denna högsinta q vinna ännu en gång skall beqväma sig att lemna England." — Lord-Mayorn har sammankallat Common Council i London, för att öfverlägga om en petition till Parlamentet, "att det må taga de mått och steg, det i sin vishet kan finna tjenligast, för att åter få Drottningens namn infördt i Kyrkoböckerne, för att återställa Henne i sina värdigheter och rättigheter som Drottning, och för att anställa en sträng undersökning om det inconstitutionella förfarandet emot H. M." En dylik petition till Underhuset har af Lambeths församling blifvit beslutet, äfvensom en till Konungen om Ministrarnes afsättande och en till Drottningen med lyckönskningar. En Parlaments-Ledamot för Canterbury, Lord Clifton, har vägrat att till Konungen öfverlemna en af hans committenter voterad loyal address. — Flera af vittnena för Drott., och bland dem Gr. Vassali med sin Fru, hafva afrest till fasta landet.

Engelska Tidningar upprepa ur Tyska att underhandlingar för närvarande ega rum mellan Sverige och Danmark; att de hafva till föremål Nor-

diska handelns beskydd: att Ryska Kejsarn deltaga deri, och att de troligtvis skola slutas med ett sjö-förbund mellan de tre Nordiska Magterne.

Afrika. Barbaresk-kusten är nu, enligt en allmän kungörelse af Guvernören i Gibraltar, fri från pesten. — En Kejsarens i Marocco brorsson har uprest sig, vanuit arméen på sin sida och blifvit krönt i Fetz. Två Kejsare finnas således, och det är troligt, att den förra snart förlorar kronan, kanske lifvet.

Portugal. Underrättelsen, att Konungen gifvit Cortes's sammankallande, har i Lissabon väckt en obeskriflig glädje, i synnerhet derföre, att Konungen, hvilket Stats-Tidningen icke uttryckligen nämner, gifvit sitt bifall till en grund-lags upgörande af Cortes.

Neapel. Lugn herrskar oafbrutet i riket, Ändringarne i grundlagen hafva häfvit allt misstroende, som fanns i rädda sinnen.

D. 15 Dec. framlades ett lagförslag i 24 artiklar, rörande fideicommissers uphäfvande. — D. 18 slutades öfverläggningarne om lagförslaget, angående feodalitetens uphäfvande på Sicilien. — D. 21 utsattes d. 26 till båda de anklagade Ministrarnes förhör. F. d. Ministern Grefve Camaldoli skulle försvara Hert. af Campochiaro, och Winspeare Grefve Zurlo.

Tyska tidningar berätta, att icke Grefve Bubna i Majland eller Grefve Ficquelmont i Florenz, såsom man först trodde, kommer att afgå till Neapel såsom underhandlare, utan att Baron v. Lebzelter, på Ryska Kejsarns förslag, torde blifva Jertill utsedd. Man trodde imedlertid icke på något vänligt biläggande af tvistigheterna.

Spanien. Malteser-klubbens petition om Ministrarnes afskedande har väckt mycket upseende. Den innehåller först allmänna anmärkningar öfver deras för stora öfverseende med allmänna lugnets störare och sedan skarpa förebräelser för sömnaktighet, i afseende på de öfriga Europeiska magternas rörelser, samt lättsinnighet att göra väsende af den lumpna anledningen d. 16 Nov., hvarigenom förtroendet mellan Konungen och folket blifvit minskadt.

En domare vid underrätten i Burgos har begärt att få komma till Madrid, för att muntligen få berätta om oroligheterna i förstnämnde stad.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 29 Januarii.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

(Forts. från N:o 112).

Smedjegårds-häktet lyder icke blott under Landshöfdingens, det lyder förnemligast under Öfver-Ståthållare-Embetets uppsigt; men förvaltningen af Öfver-Ståthållare-Embetet, under den tid i frågavarande våld skall tilldragit sig, tillhörde äfven mig. Jag måste således i min person åtaga mig ansvaret för både Landshöfdingens och Öfver-Ståthållare-Embetets åligganden; och får i sådan egenskap förklara, att redan långt för detta, under min förvaltning af Öfver-Ståthållare-Embetet, Instruction för vaktbetjeningen och Reglemente för fångarne *) vid Smedjegårds-häktet blifvit utfärdade. Desse författningar, som noga utstaka allas skyldigheter och rättigheter med påföljande ansvar för öfverträdelser af de förra och sättet att ansvaret bestämma, uptaga äfven huru vaktbetjeningen för olaglig behandlig emot fångarne bör anses och hvad betjeningen i händelse af fångarnes klagan hafva att iagtaga för att den till ort och ställe som vederbör frambara **). De innefatta tillika om-

sorgen att låta fångarne känna, så väl deras rättigheter som deras pligter ***)) och de ådagalägga falskheten af den skugga författaren sökt kasta på nu varande inrättningar i Staten, då han talt om den sorgfällighet, hvarmed fängelserna stängas för folkets blickar, en omständighet, hvari Konungens, tid efter annan i tjenstgöring omväxlande, högsta Ombudsmän jemte Rikets Ständers Justitiæ-Ombudsman, som ofta besökt fängelserna att tillse hushållningen derstädes, kunna till vederläggning af författarens försåtliga framställning åberopas †). Af dessa författningar inhämtas jemväl, att icke såsom författaren uppgilvit jag i egenskap af Landshöfding eller Öfver-Ståthållare äger att utan ransakning och dom skilja Vaktmästaren från tjensten för brott af sådan natur som här är i fråga ††). Och det är icke en ibland

***)) Om nemligen det behagar vaktbetjeningen att mot sig sjelf låta fångarne känna deras rättigheter.

†) Hafva då desse Ombudsmän sett, huru svårt eller lätt det är att få se fängelsernas tillstånd för den, som icke är en sådan Ombudsman? Minne Grönberg t. ex. under de dagar, då pryglingen skedde och pryglens ännu voro färska på de pryglades, nu klagandes, ryggar, ej skulle vågrat tillträde till dem, eller skulle blifvit straffad, i fall han vågrat det?

††) Icke för brott af sådan natur! För hvilka

*) Ett reglemente för fångar! Det lär vara det enda i sitt slag.

***) Om det nemligen behagar vaktbetjeningen att frambara klagan mot sig sjelf.

De mindre af författarens motsägelser, att vid sådant förhållande, hvarom han ej bordt vara i okunnighet, påstå det Vaktmästarens afskaffande *) utan all omgång bordt ske, änskönt författaren erkänt, att så beskaffade personers laglösa omensklighet mot fångar kan endast genom en lycklig slump blifva ådalagd med fullständig bevisning **). Må samhället i allt inse förträffligheten af de styrelse-former han föreslår. De stå i noga förening med hans juridiska grundsatser, då han utreder min förmenta skyldighet, att ansvara för vaktbetjeningens vid Smedjegårds-häcktet förbrytelser. Kan väl ett sådant ansvar äga rum, utan att hela min Embets-utöfning vore inskränkt till oafbruten närvaro i detta häckte ***)? Är en sådan skyldighet i någon Instruction för mig utstakad? Är den ens möjlig i utöfningen, och kan den väl rimmeligen förenas med de vida större omsorger och pligter mig åligga †)? Om,

då? Är han mera fredlyst, när han bryter edsöre och aspinar bekännelser, än när han gör annat ondt? Och den, som skrifvit författningarne, efter hvilka han skulle vara det, hvarföre har han så skrifvit dem? Hvarföre har han just i detta fall betagit sig en makt, som han i allmänhet måste äga öfver fångvaktmästaren? Anade han, att det någon gång kunde blifva honom nyttigt att icke stå i ansvar för underlåten stränghet mot brott af sådan natur?

*) Afsättande(?) Att afskaffa honom är väl icke fråga.

***) Nemligen om den icke förebygges af deras förmän, hvilkas vilja och ansvarliga tillsägelser Hr. L. ansett tillräckliga för detta ändamål — se hans slutledningar härom.

****) Det är således Herrar anklagades verkliga mening, att de icke stå i ansvar för vaktbetjeningen i länsbäktet? De skola väl snart också påstå, att de ej felat genom underlåten beifran af de brott, som voro upptäckta?

†) Nej, ty hvilken omsorg kan väl vara mindre

såsom jag tror, dessa frågor ovilkorligen måste besvaras med Nej, så följer deraf, att jag ej har något vidare svar af nöden än det, att hvarje fånge, som anser sig lidande genom fångbetjeningens vållande, äger alla utvägar, att hos Landshöfdingen eller Öfver-Ståthållare-Embete klagas. Att någon sådan klagan icke skedd ††) och att allt hvad hos Domaren i detta ämne förekommit också både berodt och bordt bero af Domarens åtgärd, utan att jag ägt mig

stor och vigtig än den, att freda ett par hundra usla fångar mot öfvervåld och allt slags misshandling? Huru dåraktiga dessa svärmare äro, som knappast kunna tänka sig ett större föremål för en rättskaffens Embetsmans nit, som tro, att han aldrig skulle kunna sofva lugnt, innan han förvissat sig, att han ägde vaktbetjening, som menskligt och samvetsgrant behandlade de olyckliga! Hvad dessa svärmare behöfva hårdna, innan de kunna döma om sådana saker, som här äro i fråga!

Någon kunde imedertid vara frestad att fråga, hvari de bestå, de vida större omsorger och pligter, som lemna så långt efter sig det lumpna bekymret om fångars — d. v. s. människors — lif och välfärd. Hvad skulle vi upräkna, till svar på en sådan fråga? — Jo, skuldfordringsmål, gästgifveriskjuts, gaturenhållning och lykttändning i Stockholm, fylletribrott, bränvinsminuterung, några enskiftes-tvister, taxeringar och mantalsskrifningar, som kunna ske genom ombud, utsyningsars beviljande på kronoskogar, — hundra andra högvigtiga värf att förtiga, mot hvilka några till falsk bekännelse i lifsak pryglade fångelseoffer mer eller mindre väl måste vara det största lappri.

††) Nej, icke hos Landshöfdingen. Hvaraf kan det komma, då likväl så mycket blifvit klagadt inför rätta? Kan det väl komma deraf, att Landshöfdingen ganska sällan besökt fångelset och efterfrågat någon klagan? — Aha! fångarne hade bordt gå hem till honom och klaga — eller, hvad som är lika lätt, skicka vaktbetjeningen att framhära klagomål — emot vaktbetjeningen.

deruti inblanda eller på ett fjeskande sätt gå Domarens beslut i förväg *).

Hvad i öfrigt emot mig och Landssekreteraren blifvit anmärkt, anser jag rättast böra hänföras under rubriken af förvillade begrepp, fallska åsigter och missfirmelser af alla slag **). Jag betraktar äfven under denna egenskap de påstående om ansvar som blifvit anförde och valet af de lagrum, hvaraf ansvaret skall bestämmas. Det är en ovillkorlig följd af Konungens Befallningshafvandes och Domarens embets-befattningar, att deras rättighet till personers inmanande i häkte måste vara af lagarne erkänd och medgifven ***). Deruti instämman äfven alla laggar; och om jag i närvarande ämne för mig icke återopade någon annan än den redan anförda §. af 1 Cap. Straff-Balken; så skulle den visserligen här göra tillfyllest. Jag nekar ej möjligheten hvarken af misstag eller missbruk af denna rättighet lika litet som skyldigheten att derföre ef-

ter lag ansvara; hvarje misstag kan likväl ej vara brottsligt. Men jag tror mig hafva visat, att hvarken det ena eller andra lagligen kan mig tillvitas, och de anledningarna, som ligga till grund för mina åtgärder måste ådagalägga, att hvarken godtycko, vårdslöshet, oförstånd eller straffbart upsåt deruti medverkat utan att de tillkommit allenast af den nitfulla omsorg jag alltid hyst, att på det noggrannaste fullgöra lagens och samhälls-ordningens gemensamma fordringar. Af Domarens pröfning beror huruvida min öfvertygelse härutinnan är grundad eller om jag gjort mig skyldig till ansvar. I detta fall innefattar enligt 9 Capitl. 5 §. Utsöknings-Balken allmänna lagen uti 1 Cap. 12 §. Rättegångs-Balken de grunder hvarefter mitt ansvar bör mätas och utstakas. Det måste vara lika ovedersägeligt, att Konungens Befallningshafvande och Domaren för hvarje af dem begången förbrytelse i Embetet måste dömas till ansvar efter de i sistnämnde §. stadgade grader och icke efter hvad å serskilte brott för enskildte medborgare är i lag serskilt föreskrifvit, som det är, att enskild man för hvad han bryter måste dömas efter de för honom bestämde lagar och icke efter dem som speciellt omförmåla Statens tjenares embets-brott, hvilka lagen utan åtskillnad hänfört till bestraffning efter en serskild måttstock, som lämpad till alla dessa brott af hvad natur eller påföljd som helst, blifvit i derefter afdelte grader inrättad †). Det lagrum hvar-

*) Ja, hvilket obehörigt inblandande, hvilket otillbörligt fjeskande, att förordna åtal mot våldsverkare, som blott begått — tortur! — Men går det verkligen an, att låta allt sådant bero af domarens åtgärd? Hvarföre fjäskade då Justitiæ-Cantzlern både emot Rössgren och Grönberg? Kunde han icke låtit domaren åtala, bäst denne ville och gitte? — Vi suspendera vårt omdöme. En lagsaren Landshöfdinge, som förut varit Hofrätts-Advokatfiskal, måste bättre än vi veta, hvad han skriver, och hvad han vill göra gällande inför en Hofrätt — anmärkande dock, att han ingalunda gick domarens beslut i förväg, ej eller fjäskade, då han ej blott lät anklaga, utan ock fängsla, de arma människorna, som nu klaga på honom.

***) Ja, Gud vet, hvad man skall kalla alltsammans. Hårdsmält är det åtminstone.

****) Frågan är likväl icke, om man får inmana i häkte, utan om man får inmana alla. Se ofvanföre om händelsernas skick.

†) En Embetsman vill ej straffas så, som en simpel enskild. Och det med skäl. Han vill och bör hafva den äran att straffas strängare. Embetsansvar och embetsvärde är fötet, om icke brottet är svårare för embetsmannen, än för hvar och en annan. Den, som vill förnedra all embetsvärdighet, bör påstå, att embetsbrott skola straffas lindrigare än andra,

efter påståendets författare yrkar ansvar å mig och Landssekreteraren är hämtadt ur 20 Kap. Missgernings-Balken som handlar om *hemfrid* och *rån*. 7:de § af berörde Capitel, vid hvilket författaren egentligen fäst sig, angår den som griper, bastar eller binder någon oförvunnen utan uppenbar missgerning för hvilken han gripas och häktas må eller tager annan med våld utur egit eller annars hus eller af gato, väg eller annorstädes och förer honom bort emot hans vilja i fängelse eller annor ort. Blotta jämförelsen af de föremål för lagstiftningen som utmärkas genom öfverskrifterne af 20 Capit. Missgernings-Balken, 9 Capitl. Ut-söknings-Balken och 1 Capitl. Rättegångs-Balken är tillräcklig att för hvarje sundt förnuft reda begreppen om deras gemenskap eller oförenlighet, men jämföres 7 §. af förstnämnde Capitel med 2 §. af 1 Capitl. Straff-Balken; så blifver det oemot-sägeligen klart, att det af författaren åberopade lagrum ej rimmeligen kan lämpas hvarken till Konungens Befallningshafvande eller Domare som någon oförvunnen gripit eller gripa låtit, i fängelse eller till annor ort fört eller föra låtit; ty det är just, angående ännu oförvundnas häktande innan de för rätta ställas, följaktligen långt förr än de kunna förvundna anses, som lagen genom ovilkorlig föreskrift om sådan åtgärds vidtagande i den anförde §. af Straff-Balken förordnat *). Den bestämda lika ovil-

Detta är förmodligen meningen af Herrar anklagades uttryck. — De hafva stöd för denna mening uti den lag, som ligger, på åtskilliga ställen, tjenstemäns brott i så kalladt tveböte.
*) Legen, som förordnar om hemfrid och rån, säger således icke till medborgaren: du skall hafva fred mot våld på dig och din egendom. Den säger blott: jag vill hafva det nöjet att straffa vissa, som störa denna fred. Sker det af andra; så håll till godo. Lagen är då gjord, för att straffa, ej för att freda?

korliga föreskrift som 9 Capitl. 5 §. Ut-söknings-Balken innehåller, att Konungens Befallningshafvande för Embetsbrott, som af honom begås bör dömas såsom i Rättegångs-Balken om Domare sägs, gör sauningen af hvad här blifvit andragit ännu tydligare och likväl återstår en bevisning deraf till öfverflöd.

20 Capitlet 7 §. Missgernings-Balken stadgar straff å enskild man, som griper och bastar någon oförvunnen **).

8 §. i samma Capitel innehåller huru den anses bör som pinar någor, att dermed tvinga honom till bekännelse i någon sak. Begge §§. utstaka enahanda straff å hvar-dera brottet, följaktligen äro begge brotten af lagen ansedde att vara af lika egenskap.

Författaren af den emot mig rigtade klagoskrift har gjort sig all möda att bevisa det förstnämnde § angick ej blott enskilde personer utan ock Konungens Befallningshafvande och Domare, hvilka under embetsutöfning gjort sig skyldige till det här beskrefne brott. Deraf följer alltså enligt författarens grundsatts, att samma tillämpning af 8 §. skulle äga rum, enär

Ordet oförvunnen är det, som förhjelper till denna herrliga tolkning. Det kan ej vara Konungens Befallningshafvande förbudet att gripa en oförvunnen — således kan ej på honom lämpas den lag, som förbjuder att gripa någon oförvunnen. Men vi hafva ingen sådan lag. Vår lag förbjuder ingen att gripa en oförvunnen — den förbjuder att gripa en oförvunnen utan uppenbar missgerning, der han må gripas och häktas före. Antingen skall den, som gripes, vara förvunnen, eller ock skall hans missgerning vara uppenbar. Inträffar intetdera; så är han fredlyst för alla gripare. Inträffar någotdera; så är han blottställd för hvilken gripare som helst. — Detta torde vara klart för hvarje sundt förnuft; ty nästan för ett osundt bör det vara begripligt.

***) Ja, men icke blott å enskild man.

sådant brott, som der stadgas, vore i fråga. Och då författaren tillvitat, dels mig och Landssekreteraren gemensamt, dels Landssekreteraren enskildt, mindre och större grad af misstanka, rörande sådan brottslighet, om hvilken han förklarar att ehvad den vore begången af Domare eller Konungens Befallningshafvande, den vore urbota, har han ock å Landssekreteraren bestämt yrkat, ehuru med någon förhöjning, det straff som 8 §. af 20 Capitl. Missgernings-Balken stadgar; men nu har lagen i 17 Capit. 57 §. Rättegångs-Balken förordnat, att om Domare eller Befallningshafvande låter någon till bekännelse pinas eller plågas: pligte som saken är till. Och voro nu icke författarens hela deduction i detta ämne lagstridig och i följe deraf falsk; så skulle ju i sistnämnde §. hafva stått: pligte efter 20 Capit. 8 §. Missgernings-Balken; men lagen som en gång hänvist till 1 Capit. 12 § Rättegångs-Balken i fråga om ansvar å Konungens Befallningshafvandes och Domares Embetsbrott, har genom orden: pligte som saken är till, allenast erinrat om de serskilte grader af ansvar som 1 Capit. 12 § utstakar *).

Genom detta allt måste det vara stäldt utom fråga, att icke någon §. af 20 Capit. Missgernings-Balken är till Konungens Befallningshafvande lämpelig. Af en man

*) Nä väl. Låt Hr. L. hafva orätt, och låt Herrar anklagade få dömas efter i Kap. 12 §. Rättegångsbalken -- det blir endast för att dömas desto strängare -- och sådan är säkert deras afsigt, hafva vi redan anmärkt. Huru kunna de då sätta i fråga, att deras straff ej skall blifva urbota? -- Fv då! en Embetsman, som påstår sig oskyldig, skulle icke tro sig så oskyldig att påståendet om det ena eller andra straffet vore honom likgiltigt? Han skulle sätta sin embetsvärdighet deri, att behöfva mera skonsamhet än andra? Nej, ett högre begrepp hafva vi om våra embetsmän.

som uphäfver sig till reformateur af samhällsordning och lagar, **) till ofelbar tolk af deras föreskrifter, som frambär systemer af läror och reglor för enda rätta åsigten af hvarje förekommande ämne och som i allt fäller sina omdömen med en så orubbelig säkerhet, ***) är man berättigad att fordra en blott vanlig förnuftig urskiljning †). Att förmoda saknad deraf eller härleda den från okunnighet vore ej lämpligt, men då återstår ej annat begrepp, att göra sig om ändamålet af den vrängda framställningen än det, att smäda ††). Detta ändamål synes äfven röja sig af det emot mig och Landssekreteraren yrkade påstående om häkte. "De äro" säger i början af sin skrift, den stränge författaren "behäftade med skärlig misstanka att hafva vetande och viljande tillåtitt för att icke säga, anbefallt pinlige medels eller torturpisknings användande." Och som detta pinande är ett ovedersägligt urbota brott, så påstås att jag och Landssekreteraren böra genast häktas, för att oss utur fängelset försvara. Om man skulle sluta från den omständighet,

**) Är det så, Hr. L.? Vill Ni reformera samhällsordning och lagar? Vi fråga. Er det; ty af er skrift kunna vi ej se det.

***) Nej, denna säkerhet är förhatlig. Man får icke vara så orubbelig -- Herrar anklagade undantagna, som naturligtvis ej af annan orsak bestrida Hr. L. rättigheten att vara säker på sin sak, än att de sjelfva vilja vara det i stället. -- För öfrigt kunde man här än en gång påminna om deras löfte att hålla sig vid saken.

†) Denna urskiljning (urskillning?) torde man vara berättigad att fordra af den ena så väl som den andre, när begge påstå sig hafva rätt.

††) Härleda urskiljningen från okunnighet, nej det vore icke lämpligt. Således återstår ej annat begrepp, än det att smäda! Man skriver väl sitt språk, och man håller sig vid saken.

att detta påstående efter märkvärdiga rai-
sonnementer öfver den oerhörda djerlighet
och frimodighet, som ansetts af nöden för
framställningen, *) och öfver den förtry-
telse och förargelse som deraf skulle för-
orsakas, blifvit med ombyte af ordformer
på ett ställe tvänne gånger framställt; så
borde man tro att påståendet vore gjordt
med fullt allvar, men om jag ej fattar me-
ningen orätt, igenfinner man vid slutet af
skriften samma ämne i en förändrad up-
ställning, inskränkt till blott yrkande af
tjenstens förlust. **) Hurudan än författa-
rens mening härmed rätteligen är: om jag
skall betrakta de här omförmälde påståen-
den, såsom ett enda eller såsom två eller
tre serskilte; så kan jag dock ej draga an-
nan slutföljd deraf, än att anse det för
smädelse af gröfsta art, så vida den till-
vitte brottsligheten är digtad, den yrkade
bestrafningen olämpelig och påståendet att
genast träda i häkte saknar all laglig an-
ledning; ***) och då det lillhör Advokat-
Fiskals-Embete att å detta författarens för-
hållande i hela sin vidd och allt hvad der-
till hörer fästa den upmärksamhet, som la-
gen i allmänhet till uprätthållande af Em-
betsmäns heder och existimation fordrar, †)
så öfverlemnar jag ock åt Advokat-Fiskals-

Embete, att emot författaren härutinnan i
sammanshang med hvad Advokat-Fiskals-
Embete jemväl för egen del kan emot ho-
nom hafva att anmärka, utföra den talan,
hvertill Advokat-Fiskals-Embete af dess
pligt är upmanad. ††)

(Slut nästa gång.)

††) Detta har skett. Vi skola innan kort med-
dela Advokat-Fiskals-Embetes memorial.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Frankrike. Pairs-Kammarens sessioner för-
de hädanefter komma att blifva offentliga. I sessio-
nen d. 30 Dec. slutades föreläsningen af förhöret
med Gardes-officeraren Laverderie, anklagad för
delaktighet i sammansvärjningen d. 19 Aug. Han
hade såsom sina medskyldiga nämnt Herine C...
d'A..., f. d. Ministern D... Generalerna F...
och M..., Bankieren L..., och begärt att blifva
med dem konfronterad. Venstra sidan yttrade
sin ovilja med högljudd rop; några pairer talade
ytterst häftigt och förklarade sin öfvertygelse va-
ra, det en formlig plan vore upgjord att till de-
ras goda namn och rykte förderfva de liberala
idéernas vänner. Högra sidan var i sina svar lika
häftig, samt anklagade Ministrarne för svaghet,
emedan de ej genast på Laverderies angifvelse ha-
de utfärdat arresterings-ordres emot de nämnde
personerna.

D. 8 Jan. förevar frågan i de Deputerades
kammare om de 6 provisoriska 12:te-delarne af
utskylderna. Gen. Donadieu talade mot förslaget.
Han sökte med de skarpaste nttryck att bevisa,
det Ministrarne ej blott voro oskickliga, utan äf-
ven oräddiga, och borde därför af Konungen af-
skedas. Han teknade med de mörkaste färger
Frankrikes tillstånd och uprepade alla de klagomål,
dem Ultras under fyra år framställt i sina
skrifter, hufvudsakligen gående derpå ut, att icke
alla militära och civila embeten blifvit tilldelade
personer af deras (Ultras) parti. Han utfor i per-
sonligheter mot Krigs- och Justitiä-Ministrarna;
ansåg den sista hafva handlat mot sin värdighet i
behandlandet af rättegången mot Madier de Mont-
jau, m. m. Sluteligen yttrade han, att "en Mi-
nistère, som äger penningar för att köpa Depu-
terade, alldeles icke behöfver penningar." Dessa
invektiver afhördes under den djupaste tystnad.

*) Herrarne förstå icke narri. Hr. L:s ord
äro: "Det skall anses för oerhördt, att jag
"påstår &c. De, som finna dessa Herrars
"(Herrar anklagades) argumenter nöjaktiga,
"höra naturligtvis finna det högst olämpligt,
"högst djerft och oförsynt, att jag vågar mot
"Herrarne använda deras egna vapen och
"säga." &c.

**) Eruktansvärdt har man då fattat menin-
gen orätt.

***) Så vida, ja. Men så vida allt det der
förhåller sig tvertom?

†) Huru kommer det till, att slikt uprätt-
hållande stundom gör sig sjelft, och an-
nars nästan alltid är omöjligt?

Just. Min. svarade att Generalen borde bevisa sina anföranden, vid äfventyr att eljest anses såsom smädare. General D. påstod, att man bjöd en deputerad 100,000 Francs för att afstå från en viss beställning. (Hr. Paul de Chateaudouble, som skulle varit den åsyftade och efter uppgift af Gaz de France, äfven blifvit nämnd, skref sedermera till den nämnde tidningens utgivare samt redact af Journal des Débats, att alldes inga sådana förslag blifvit honom gjorde. Deremot har Gen. Don. i en tidning tillkännagifvit, att det var Hr. de Chat, som åsyftades och åt hvilken summan blifvit anbuden af Hert. af Richelieu, men Hr. de Ch. hade vägrat mottaga den.) Ministern yrkade uppgift å namn, andra satte sig deremot, till skandals undvikande. D. förteg namnet, men slutade sitt anförande med den förklaring, att åt en sådan Ministère ville han ej anförtro en shilling. Den nya Ministern Villele sökte att återföra Gen. D. till sans och sade, att man väl kunde angripa saker, men ej personer. Hr. Constant och Etienne besvarade sig äfven, å de liberalas vägnar öfver Ministrarne. Ministren besoldade agenter för att upreta hopen till upror och sammansvärjningar; äfven fördrades ett större förskott, än nödigt var för statsbehofven. Hr. Pasquier förklarade, att Ministrarne, så oförmodadt anfallna, ej nu kunde försvara sig; men sina platser ämnade de i alla fall icke lemna. Gen. D. ville åter taga ordet, men Presidenten hindrade det.

Debatterne om bevillningsförskottet fortsattes påföljande dag, d. 9. Labbey de Pompières, de Vaublanc, Girardin, Constant, Etienne talade alla mot den begärdta summan och de Vaubl. i synnerhet med mycken häftighet. Förslaget gick likväl igenom med 268 röster emot 65. D. 12 gick förslaget igenom i Pairernas kammare.

I Assis-rättens session den 7 afhöordes såsom vittnen, rörande oroligheterna i Juni i Paris, Deputeraderne Camille Jordan, Chauvelin, Royer-Colard, Keratry och några andra; äfvensom dagen derpå B. Constant och Casimir Perrier. Alla dessa Dep:ts utsagor förena sig deri, att ultrapartiet samma dagar gjort sig skyldiga till mångfalliga våldsamheter, anfall och lagstridiga handlingar. General-Procureurn Vatismenil sammanfattade sin berättelse häröfver d. 9, som uptog hela sessionstiden från kl. 11 till 6. I detta tal, som hölls ex tempore, förekom följande märkvärdiga uttalande: "det vore en bedräglig sanning, att betydande Fransmän, af hög värdighet och med stor förmögenhet, funnes, som besolda nproriska, som dölja sig, när

uproret ej lyckas, men som skulle visa sig och; utan att rodna, fordra belöningar, samt kalla sina företag nationella, om deras factions planer ägde framgång, men deremot nu, när försöken misslyckas, öfverlemna de förledda åt deras olyckliga öde.

Neapel. Det Utskott som nedsattes på Öfverste Pepes motion om Ministrarnes anklagande, i anledning af det Kongl. budskapet af den 7 Dec. (om Konungens tillämnade resa) afgaf den 12 sin berättelse. Utskottets tanka var att Hertigen af Campochiaro såsom kontrasignant, och Grefve Zurlo, såsom den der kringskickat det till Intendenterna, gifvit anledning att tillämpa konstitutionens 226 artikkel angående ansvarighet. Den 15 debatterades frågan i parlamentet, då ibland andra en Hr. Nicolai förebrädde Utskottet att det nersliga budskapet (turpe messaggio) blott lades utrikes och inrikes Ministrarne till last, då deremot alla Kongl. befallningar, som stridde mot spanska konstitutionen, borde påkalla parlamentets stränghet mot de Ministrar, som vågat underskrifva dem. "Fästen ett ögonblick eder oppmärksamhet, yttrade talaren, på detta skamlösa (sfrontato) budskap på detta minnesvärda drag af mensklig lögghet. Man låter Konungen säga: "jag vill gifva Eder en ny konstitution, jag vill öfverändakasta den spanska? Rättfärdige Gud! På detta sätt vågade 6 Ministrar förkunna vår statsförfattnings snara omstörtande, och ännu är icke hämden utkräfd för nationens våldförda souveränitet. En annan Ledamot, Hr. Dragonetti, fann oviljan öfver det Kongl. budskapet visserligen billig, dock vore Hert. af Campoch. icke så straffbar, emedan hans Herre befallt honom att framlemna det, och han dessutom tillagt, att "Konungen ifrigt (con ancietà) önskade Parlamentets beslut öfver det förslag, Ministern framlade. Detta var ju blott en anhållan om bifall till det föreslagna; dessutom vore det en orimlighet, att när man gifvit sitt bifall till Konungens resa, ja äfven funnit den berömvärd, nu vilja arresteras hans Ministrar derföre. Deremot hade Ministern Zurlo, genom sitt circulaire och sina proklamationer, förnärmat nationalsoveräniteten och i sin vansinnighet trott sig höra göra en statskupp. I sessionen den 20 fortsattes diskussionerna ganska lifligt, men Hr. Galdi föreställde parlamentet vådan af att i första ögonblicket af en politisk förändring, så häftigt upprea passionerna, det vore tvertom med nationens och parlamentets värdighet enligt, att med lugn betrakta och äfven förlåta ett menskligt misstag. Följden af dessa debatter blef, att de zine näm-

de ansågos böra ställas till ansvar, men Ricciardi, Thomasi, Carascosa och Macedonio frikändes.

Spanien. Enligt en sannolikhet har man snart att vänta en fullkomlig förändring af Ministären. Alla tidningar anfälla Ministrarna, utom Universal, som ensam försvarar dem.

Enligt uppgift från Frankrike, har Garnisonen i Madrid sedan d. 27 Dec. varit under vapen. Natten till d. 25 hördes några uproriska rop i Madrid af Regimentet Almanza; men de öfriga trupperne togo ingen del deri; tvertom begäfvos sig många af deras kamrater till Maltheserklubben och förklarade formligen sin afsky öfver deras nu mera arresterade kamraters upförande.

Stockholm. Den 5 sistl. Oct. inkom Milit. Befälhafvaren på Gottland med underd. hemställan, att K. M:t i näder täcktes nedsätta en Comité, för att utarbета underd. project till öns försvar, samt föreslå de tillgångar, som till verkställigheten kunde användas. Den 26 i samma månad lemnade K. M:t dertill Dess nådiga bifall och förordnade i näder till Ledamöter i Committén: Öfver-Amiralen, Stats-Rådet Hr. Grefve Cederström; t. f. Presidenten i Krigs-Collegium, Gen. Lieut. Hr. Grefve Löwenhjelm; Gen. Adjutanten för Arméén, Gen. Lieut. Hr. Friherre Björnstjerna, Chefen för Ingenieur-Corpsen, Gen. Maj. Hr. Frih. Franc Sparre och Milit. Bef. hren på Gottland, Hr. Landsh. Friherre Cederström. Södermera behagade K. M:t under den 8 sistl. Dec. ytterligare utso till Ledamöter i samma Comité, Presidenten i Stats-Comtoiret, Hr. Frih. Wirsén, och Gen. Fält-Tygmästaren, Gen. Lieut. Hr. Frih. von Cardell. Denna Comité är nu i full verksamhet.

Enligt Kongl. Brefvet till Bergs-Collegium af d. 31 Dec. 1819 (Se N:o 18 af denna tidning), skulle i Falun en Practisk Bergs-Skola inrättas. Bergs-Embetsmännen derstädes skulle förordnas att emot särskilda arfvoden, på bestämda tider, tjenstgöra såsom Lärare. Vid utförandet häraf mötte den svårigheten, att ingen af Bergs-Embetsmännen ville åtaga sig att vårda de, medelst anslag af Licentifonden, ifrån Hr. Assessor Gahns arfvingar, för Skolan, inköpta gårdar och betydliga samlingar af Böcker, chemiska, tekniska och fysiska instrument, verktyg, och præparater, samt att deras befattningar ej tillåto dem att åtaga sig ordentlig lärare-befattning. Deremot lofvade de att uti det practiska, hvar och en i sin väg, lämna allt möjligt biträde, hvarvid de hoppades att kun-

na göra det så, att det blefve gagneligt för det allmänna och således tillfredsställande för dem sjelfva. I anledning häraf har Kongl. Maj:t, genom nådigt bref till Bergs-Collegium af d. 29 nästledue Dec., gjort en förändring uti Dess förra bref, till följande af hvilken Skolan erhållit en beständig lärare, försedd med sådana förmåner, att han kan lämna hela sin tid och uppmärksamhet åt undervisningen vid Skolan. Till förmånerna höra 1200 R:d lön, hvilken utgår från afradskassan i Falun, fria husrum uti Skolans egendomar, samt, jemte Professors namn och värdighet, befodringsrätt ej mindre inom Bergsstaten än annorstädes, der hans skicklighet kan göra honom competent. Åliggandena äro att under ansvar vårda Skolans samlingar, att såsom Hufvudman leda undervisningen, samt för egen del undervisa uti de delar af Bergshandteringen, som stödjä sig på chemiska grunder; således i malmletnings- och grufvrytningskonsten, i smältkonsten, m. m. som hör till mineralproducters förvandlande till säljbar vara, och sluteligen uti kemiska analysen. I sammanhang härmed äro äfven af Statsverket anslagne 1200 R:d såsom lön för en lärare uti de delar af Bergshandteringen, som stödjä sig på matematiska och mekaniska grunder; men denna lärarebeställning blifver icke nu tillsatt, utan kommer i dess ställe denna lön att begagnas såsom arfvoden för de Bergs-embetsmän, hvilka biträda med practisk undervisning; antingen hela löneanslaget eller blott en del deraf, efter de lärandes antal och sysselsättning, till följande af de öfverenskommelser, som för tillfället uppgöras emellan Bergs-Embetsmännen och Bergshauptmannen, jemte skolans Hufvudman.

Det öfriga af anslaget är oförändradt; och således kvarstå de till 3 stipendier anslagna 600 R:d samt 300 R:d såsom respensioner, för geognostiska resors anställande och för att icke inskränka den practiska undervisningen endast inom Falun.

På hvad sätt och huru snart stipendierna komma att utdelas, är ännu ej bekant; emedan detta, jemte detaljen af det reglementariska, är öfverlämnadt åt K. Bergs-Collegium, hvilket ej torde hasta dermed, emedan Kongl. Maj:t tillagt den redan tillsatte läraren, Professoren Doct. Selström, ett halft års tjenstledighet, för att sätta skolans samlingar, laboratorium m. m. i ordning. En af Bergs-Collegii ledamöter, Hr. Assessor Lagerhjelm, har proponerat, att en eller två af stipendiaterna skulle utväljas af studentcorpsen vid Universitetet.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 1 Februarii.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

(Forts. och slut från N:o 113).

Jag återoppar slutligen hvad jag i mine redan förut i detta ämne till Kongl. Hof-Rätten ingifne skrifter andragit; Och då jag ansett mig ej vara till det af Advocat-Fiskalen emot mig yrkade ansvar saker, är deraf en följd, att jag ännu mindre tror mig skyldig till något ytterligare, följakteligen icke eller till den af mina anklagare fördrade ersättning, hvars alla titlar och summorne af de utförde poster sakna laglig grund och bevisning.

Emot undertecknad Lands-Secreterare enskildt, är ansvar yrkadt; 1:o för det jag genom ett i ransaknings-målet, rörande den emot Länsmannen Röösgren i lifstiden gjorde angivelse om våldsam behandling å de till Smedjegårds-häktet inbragte Anders Andersson i Granhatten och hans hustru, afhördt vittne, Anna Lovisa Kysells berättelse vore med mer än halft skäl besvärad att hafva låtit i min närvaro tortur- prygling verkställas å mördaren Petter Andersson från Helsingholmen, hvarom Vaktmästaren Grönberg och mördaren skola emot mig gjort angivelse; uti hvilket ämne Capitainen Leyonmarck anfört, det han icke vore utan hopp att genom flere vittnen kunna fullkomna bevisningen, men att

i alla fall Kongl. Hof-Rätten förmodades icke kunna lemna obegagnadt det redan gifna vittnes-målet *), hvaraf följden blefve, att jag antingen måtte med ed värja mig från tillmälet, eller ock ställas under framtiden, i hvilket afseende stämning å mig blifvit yrkad: 2:o för det jag verkeltigen vore besvärad med mer än blott misstanka, att hafva öfvervarit och anbefallt den tortur- prygling min underhafvande fångvaktmästare verkställt, en brottslighet, som, i fall den fulltygades, ej lagligen kunde straffas lindrigare, än **) med ett års fängelse med eller utan arbete och Tvåhundra dalers böter jemte tjenstens förlust; och 3:o att Protocollet öfver det så kallade Smedjegårds-förhöret, om oriktigheten hvaraf författaren trott sig hafva företedt så kallad moralisk bevisning, hvilken kunde återopas såsom ganska mycket besvärande och gifva en ytterligare vigt åt det emot mig befintelige vittnesmålet om tortur, anställd under mina ögon, måtte, i fall jag derom med fulla skäl öfvertygas, falla mig till last såsom upsäteligen falskt och lögnaktigt.

Jag vet icke rätteligen att beräkna huru många gånger jag, dels gemensamt

*) Sedan nemligen Hr. von S. blifvit hörd och fått tillfälle att jäfva vittnet, om han kunde.

**) fika med förra punktens af ett vittne be-sannade brottslighet.